

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.2.1.2025

Pan
Marek Szymaniak
Dyrektor Oddziału Instytutu
Pamięci Narodowej – Komisji
Ścigania Zbrodni przeciwko
Narodowi Polskiemu w Gdańsku

Oddział Instytutu Pamięci
Narodowej – Komisji Ścigania
Zbrodni przeciwko Narodowi
Polskiemu w Gdańsku,
Al. Grunwaldzka 216,
80-266 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.441.131.2025
Komisji Rozstrzygającej z dnia 28 sierpnia 2025 r.

**P/25/076 – Gospodarka finansowo-majątkowa Instytutu Pamięci Narodowej –
Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Oddział Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku, al. Grunwaldzka 216, 80-266 Gdańsk (dalej: „Oddział IPN w Gdańsku” lub „Oddział”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Szymaniak, Dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku, od 13 listopada 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Mirosław Golon, Dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku, w okresie od 4 grudnia 2006 r. do 16 stycznia 2022 r. Paweł Warot, p.o. Dyrektora Oddziału IPN w Gdańsku, w okresie od 17 stycznia 2022 r. do 16 kwietnia 2022 r. oraz Dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku, w okresie od 17 kwietnia 2022 r. do 4 sierpnia 2023 r. Karol Piskorski, p.o. Dyrektora Oddziału IPN w Gdańsku, w okresie od 8 sierpnia 2023 r. do 12 listopada 2023 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Gospodarowanie majątkiem w ramach bieżącego zarządzania, w tym pozyskiwanie nieruchomości na cele statutowe. 2. Rozporządzanie środkami finansowymi.
Okres objęty kontrolą	Lata 2022-2025 (do czasu zakończenia kontroli)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	Milena Szymańska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/4/2025 z 13 stycznia 2025 r. Jacek Żmurko, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/42/2025 z 13 marca 2025 r. Marta Gajewska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/45/2025 z 18 marca 2025 r. Agnieszka Zamorska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/47/2025 z 20 marca 2025 r.

(akta kontroli str. 1-9)

---

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2022-2025 (do dnia 30 kwietnia) Oddział IPN w Gdańsku gospodarował posiadanymi nieruchomościami, dbał o stan techniczny i walory estetyczne posiadanych obiektów w celu zachowania ich funkcjonalności. Podejmowano także działania w celu optymalizacji kosztów ich utrzymania. Stwierdzono jednak nieprawidłowości dotyczące przeprowadzenia okresowych kontroli stanu technicznego, niezgodnie przepisami prawa.

Nieruchomości wynajmowano od podmiotów zewnętrznych głównie na cele magazynowe i wykorzystywano do prowadzenia bieżącej działalności Oddziału. Gospodarnie zarządzano zbędnymi i zużytymi składnikami majątku ruchomego, pozyskujące środki z ich sprzedaży i eliminując koszty związane z ich utrzymaniem.

Oddział IPN w Gdańsku nie prowadził gospodarki magazynowej, a inwentaryzacje przeprowadzano zgodnie z przepisami i procedurami wewnętrznymi. Zakupione wartości niematerialne i prawne odpowiadały potrzebom Oddziału IPN w Gdańsku i dokonywane były w sposób gospodarny. Oddział nie nabywał zbędnego oprogramowania komputerowego.

Flotę samochodową zarządzano w sposób gospodarny – nie stwierdzono przypadków użytkowania samochodów służbowych do celów prywatnych. Nie było także przypadków spowodowania szkody z winy użytkującego pojazd służbowy, które generowały konieczność poniesienia dodatkowych wydatków przez Oddział IPN w Gdańsku. Stwierdzono jednakże sporadyczne (5,5% zbadanych) przypadki zrealizowania wyjazdów samochodami służbowymi poza granice miasta będącego siedzibą Oddziału IPN bez zleceń wymaganych w procedurach wewnętrznych.

Struktura organizacyjna Oddziału IPN w Gdańsku była dostosowana do zakresu realizowanych zadań ustawowych i adekwatna do efektywnego osiągania założonych celów. Dyrektor Oddziału realizował działania w ramach kontroli zarządczej, określił najważniejsze planowane zadania, cele oraz mierniki, których wykonanie monitorował. Komórki organizacyjne realizowały zadania statutowe IPN w sposób przynoszący zakładane efekty i zamierzone cele.

Zlecenia usług osobom fizycznym, na podstawie umów cywilnoprawnych, co do zasady dokonywano celowo, w zakresie wynikającym z uzasadnionych potrzeb. Zakres czynności realizowanych przez pracowników Oddziału w ramach umów cywilnoprawnych nie pokrywał się z zakresami powierzonych im zadań w ramach umów o pracę.

---

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

Przy udzielaniu zamówień i wydatkowaniu w latach 2022-2024 środków na realizację działalności Oddziału IPN w Gdańsk stwierdzono 173 przypadki (z 320 zbadanych) naruszenia zasady racjonalnego gospodarowania środkami publicznym, określonych w art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ poprzez dokonanie wydatków na łączną kwotę 2.775,3 tys. zł z przeznaczeniem na realizację projektów, wystaw, koncertów i benefisów. Wydarzenia te organizowano bez udokumentowanej weryfikacji celowości ich organizacji oraz zasadności poniesienia z tego tytułu wydatków. Nie dokonano także rzetelnego planowania efektów oddziaływania tych wydarzeń na zmiany postaw i zachowań wśród docelowej grupy odbiorców i zweryfikowania – po zakończeniu realizacji tych projektów – uzyskanych efektów.

Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie zakupu usług i dostaw dotyczyły także udzielenia 16 zamówień (z 68 zbadanych), w wyniku których Oddział IPN w Gdańsku poniósł wydatki w wysokości 435,7 tys. zł, w trybie niezgodnym z procedurami wewnętrznymi. W żadnym z badanych zamówień, których wartość przekraczała 10,0 tys. zł, ale była niższa niż 130,0 tys. zł netto nie korzystano z platformy przetargowej, opłacanej przez Centralę IPN, co było działaniem nierzetelnym. Co więcej dwóch zamówień, w wyniku których poniesiono wydatki w wysokości 203,1 tys. zł, udzielono z naruszeniem zasady uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców, określonej w procedurach wewnętrznych. Ponadto w jednym postępowaniu przetargowym (z trzech zbadanych) opis przedmiotu zamówienia, sporządzono nierzetelnie i niezgodnie z przypisami prawa, gdyż nie zawierał on istotnych informacji mogących mieć wpływ na sporządzenie oferty przez potencjalnych wykonawców.

Wydatki na podróże służbowe krajowe i zagraniczne ponoszono celowo, na realizację zadań ustawowych IPN i w sposób gospodarny, tj. oszczędnie oraz efektywnie. Rozliczenia delegacji dokonywano w sposób zgodny z przyjętymi procedurami.

Gospodarnie i prawidłowo dokonywano wydatków majątkowych. Korzystanie ze służbowych kart płatniczych było zgodne z przyjętymi regulacjami.

---

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 – dalej: „ufp”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Gospodarowanie majątkiem w ramach bieżącego zarządzania, w tym pozyskiwanie nieruchomości na cele statutowe
Opis stanu faktycznego	1.1. W latach 2022-2025 (do 31 marca) Oddział IPN w Gdańsku posiadał w trwałym zarządzie dwa budynki przeznaczone na cele administracyjne po jednym w Gdańsku i w Bydgoszczy, wobec których realizował obowiązki zarządcy określone w art. 61 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁵. Oddział IPN w Gdańsku zapewnił przeprowadzenie kontroli ww. budynków w zakresie: – elementów budynku narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a ww. ustawy w latach 2022-2024, – instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a ww. ustawy w 2024 r. budynku w Gdańsku oraz w 2022 r. budynku w Bydgoszczy, – instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. b ww. ustawy w 2024 r. budynku w Gdańsku oraz w 2022 r. budynku w Bydgoszczy, – przewodów wentylacji grawitacyjnej i mechanicznej oraz przewodów wentylacji mechanicznej, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c ww. ustawy odpowiednio w 2024 r. budynku w Gdańsku oraz w 2022 r. w przypadku budynku w Bydgoszczy. W wyniku ww. kontroli oceniono stan techniczny jako dobry i zadowalający⁶, nie stwierdzono uszkodzeń zagrażających bezpieczeństwu, weryfikowano realizację zaleceń wynikających z poprzednich kontroli i potwierdzono usunięcie stwierdzonych uszkodzeń⁷, za wyjątkiem usterek stwierdzonych podczas kontroli budynku w Gdańsku przeprowadzonej w 2024 r. – do 31 marca 2025 r.

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2024 poz. 725, ze zm., dalej: prawo budowlane.

⁶ Dotyczy kontroli budynku w Gdańsku przeprowadzonej w 2024 r., w wyniku, której stwierdzono drobne uszkodzenia warstwy fakturowej elewacji.

⁷ Dotyczy budynku w Bydgoszczy.

kontrole nie zostały przeprowadzone⁸. Osoby przeprowadzające ww. kontrole posiadały uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.

Kontrole ww. budynków w zakresie:

- instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a prawa budowlanego – w latach 2022-2023 budynku w Gdańsku oraz w latach 2023-2024 budynku w Bydgoszczy,
- instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. b ww. ustawy – w latach 2022-2023 budynku w Gdańsku oraz w latach 2023-2024 budynku w Bydgoszczy,
- przewodów wentylacji grawitacyjnej i mechanicznej, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c ww. ustawy w latach 2022-2023 w Gdańsku,
- przewodów wentylacji mechanicznej, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c ww. ustawy w 2023 r. w Bydgoszczy,

zostały przeprowadzone przez osoby nie posiadające uprawnień budowlanych w odpowiedniej specjalności, co było niezgodne z art. 62 ust. 4 prawa budowlanego i zostało opisane w pkt 1 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

Ponadto w 2024 r. w budynku w Bydgoszczy nie przeprowadzono okresowej kontroli stanu technicznego przewodów wentylacji mechanicznej, co było niezgodne z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c prawa budowlanego i zostało opisane w pkt 1 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str.113-136, 216-282, 360-411)

W okresie objętym kontrolą nie przeprowadzono kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 prawa budowlanego (raz na pięć lat), ponieważ jak wynikało z wyjaśnień Naczelnika Oddziałowego Biura Administracyjno-Gospodarczego, w budynku w Gdańsku kontrola ta została przeprowadzona w 2020 r., a budynek w Bydgoszczy uzyskał pozwolenie na użytkowanie 5 maja 2021 r. Ponadto nie przeprowadzono kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy, ponieważ – jak wyjaśniła Naczelnik Oddziałowego Biura Administracyjno-Gospodarczego – nie wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 2 prawa budowlanego.

(akta kontroli str. 455-457, 600-603)

W Oddziale IPN w Gdańsku realizowano obowiązki z zakresu ochrony przeciwpożarowej ww. budynków, poprzez jak wynika z wyjaśnień Naczelnika Oddziałowego Biura Ochrony:

- wyposażenie obiektów w gaśnice podręczne, koce gaśnicze, hydranty przeciwpożarowe, system sygnalizacji pożaru podłączony do najbliższej

---

⁸ Termin ich przeprowadzenia upływa 31 grudnia 2025 r.

jednostki Państwowej Straży Pożarnej (dalej: „PSP”), a pomieszczenia serwerowni wyposażone zostały w stałe urządzenia gaśnicze,

- przeprowadzanie przeglądów: gaśnic i hydrantów, systemu sygnalizacji pożaru, oświetlenia ewakuacyjnego, przeciwpożarowych wyłączników prądu, stałych urządzeń gaśniczych,
- zapewnienie możliwości ewakuacji oznakowanymi i oświetlonymi drogami ewakuacyjnymi, wyznaczenie miejsc zbiórki na zewnątrz obiektów, wyposażanie obiektów w system oddymiania, przeprowadzenie próbnych ewakuacji w Gdańsku w 2023 r. oraz w 2024 r. w Bydgoszczy,
- przygotowanie budynków do przeprowadzenia akcji ratowniczych przez PSP poprzez m.in. przekazanie Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego właściwym jednostkom PSP,
- zapoznavanie pracowników z przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa pożarowego w ramach przeprowadzanych szkoleń wstępnych i szkoleń dla pracowników organizowanych przez Inspektora Ochrony Przeciwpowarowej (w Gdańsku we wrześniu 2022 r., w Bydgoszczy w styczniu i lutym 2025 r.),
- określenie w obowiązujących Instrukcjach Bezpieczeństwa Pożarowego sposób postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

(akta kontroli str. 498-553)

Dla ww. obiektów prowadzono książki obiektów budowlanych (dalej: „kob”), w których:

- zawarto podstawowe dane identyfikujące obiekty zgodnie z § 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁹ w związku z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy Prawo budowlane i niektórych innych ustaw¹⁰, za wyjątkiem informacji o pozwoleniu na użytkowanie budynku w Gdańsku, ponieważ w wydanej decyzji, na podstawie której zatwierdzono projekt budowlany i udzielono pozwolenia na roboty budowlane na inwestora nie założono obowiązku jego uzyskania;
- w przypadku budynku w Gdańsku zawarto dane ogólne o obiekcie wraz z wykazem dokumentacji oraz plan sytuacyjny, w przypadku budynku w Bydgoszczy zawarto plan sytuacyjny, natomiast nie zawarto wpisów dotyczących danych ogólnych o obiekcie wraz z wykazem dokumentacji, co

---

⁹ Dz. U. z 2003 r. Nr 120 poz. 1134, dalej: rozporządzenie w sprawie kob.

¹⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 1557, dalej: ustawa o zmianie prawa budowlanego. Zgodnie z art. 6 do prowadzenia kob założonej zgodnie z art. 64 prawa budowlanego w brzmieniu dotychczasowym stosuje się przepisy dotychczasowe.

było niezgodne z § 5 pkt 2 ww. rozporządzenia i zostało opisane w pkt 2 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;

- wpisano informacje o przeprowadzonych kontrolach, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 prawa budowlanego dla budynku w Gdańsku w latach 2022-2024, natomiast dla budynku w Bydgoszczy w latach 2022-2023 z pominięciem ww. kontroli przeprowadzonej w 2024 r., co było niezgodne z § 5 pkt 4 ww. rozporządzenia i zostało opisane w pkt 2 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 137-411)

W latach 2022-2025 Oddział IPN w Gdańsku nie pełnił funkcji zarządcy, o której mowa w art. 61 prawa budowlanego wobec wynajmowanych nieruchomości.

W okresie objętym kontrolą nie ustalano potrzeb remontowych budynków będących w trwałym zarządzie Oddziału IPN, ponieważ jak wynikało z wyjaśnień Naczelnik Oddziałowego Biura Administracyjno-Gospodarczego przeprowadzano wyłącznie prace polegające na bieżącej konserwacji w celu utrzymania budynków w dobrym stanie. Ponadto Naczelnik Oddziałowego Biura Administracyjno-Gospodarczego wyjaśniła, że w okresie objętym kontrolą nieruchomości będące we władaniu Oddziału IPN w Gdańsku nie były poddane remontom generalnym, nie wymagały nakładów inwestycyjnych oraz nie wystąpiły przypadki, w których obiekty te nie nadawały się do eksploatacji ze względu na zły stan techniczny.

(akta kontroli str. 412-414)

Celem optymalizacji wydatków ponoszonych na utrzymanie budynku w Gdańsku i w Bydgoszczy przeprowadzono analizę kosztów ich utrzymania, w wyniku której w budynku w Gdańsku w 2022 r. wymieniono kompensatory mocy biernej oraz dwukrotnie zmniejszono moc umowną, tj. w 2022 r. i 2023 r., a w przypadku budynku w Bydgoszczy w 2023 r.

(akta kontroli str.412-445)

Koszty utrzymania budynków w Gdańsku i Bydgoszczy w latach 2022-2024 wyniosły łącznie odpowiednio: 862,2 tys. zł, 1 316,7 tys. zł, 1 084,3 tys. zł oraz 691,3 tys. zł, 1 128,5 tys. zł, 996,5 tys. zł, z tego m.in. na: energię elektryczną – 342,0 tys. zł, 448,9 tys. zł, 328,3 tys. zł oraz 237,8 tys. zł, 606,0 tys. zł, 435,4 tys. zł, energię ciepłą – 141,2 tys. zł, 228,0 tys. zł, 231,9 tys. zł oraz 105,0 tys. zł, 154,4 tys. zł, 183,9 tys. zł, zużycie wody: 5,0 tys. zł, 6,5 tys. zł, 6,9 tys. zł oraz 7,4 tys. zł, 11,7 tys. zł, 9,0 tys. zł, odprowadzenie ścieków – 8,0 tys. zł, 6,6 tys. zł, 7,5 tys. zł oraz 7,4 tys. zł, 7,7 tys. zł, 8,8 tys. zł, ubezpieczenie nieruchomości – po 13,0 tys. zł, 20,1 tys. zł, 30,4 tys. zł, podatek od nieruchomości – 30,7 tys. zł, 34,3 tys. zł, 39,5 tys. zł oraz 32,9 tys. zł, 36,8 tys. zł 42,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 446-447)

Z wyjaśnień Naczelnik Oddziałowego Biura Administracyjno-Gospodarczego wynika, że najbardziej znaczący wpływ na rachunki za energię elektryczną miały

jej ceny uzyskane w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych na jej dostawę energii prowadzonych przez Centralę IPN, które w latach 2022-2024 wynosiły odpowiednio: 0,30, 1,26 i 0,7448 zł netto/kWh przy jednoczesnym malejącym zużyciu energii, które wyniosło odpowiednio 628,0 tys. kWh, 583,6 tys. kWh i 570,4 tys. kWh¹¹ oraz obniżeniu kosztów jej dystrybucji w związku ze zmniejszeniem mocy umownych oraz kosztów mocy biernej.

(akta kontroli str. 455-456)

W latach 2022-2025 budynki w Gdańsku i w Bydgoszczy nie były poddane kontroli organów zewnętrznych.

Do Oddziału IPN wpłynęły dwie skargi 29 stycznia 2025 r. i 3 marca 2025 r. dotyczące migającego światła jednej z lamp oświetlenia zewnętrznego budynku w Gdańsku stanowiącego uciążliwość do mieszkańców sąsiednich nieruchomości. Jak wynikało z wyjaśnień Dyrektora Oddziału lampa została niezwłocznie odłączona, a następnie z uwagi na awarię kolejnej zdecydowano o ich wymianie ze względu na ich żywotność.

akta kontroli str. 498-504)

1.2. W latach 2022-2025 (I kwartał) Oddział IPN w Gdańsku wynajmował od innych podmiotów cztery nieruchomości, w tym trzy magazynowe¹² i jedną biurową¹³. Poniesione na ten cel wydatki w ww. okresie wyniosły łącznie 317,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 554-556)

W wyniku szczegółowego badania umowy najmu lokalu biurowego ustalono m.in., że:

- w 2022 r. (do 31 października) na podstawie umowy zawartej 28 października 2021 r. Oddział IPN wynajmował w Gdańsku lokal biurowy o powierzchni 52,7 m²;
- konieczność wynajmu ww. lokalu – jak wyjaśniła Naczelnik Oddziałowego Biura Administracyjno-Gospodarczego – wynikała z oddelegowania do pracy w Oddziale IPN w Gdańsku trzech, a następnie czterech pracowników z Centrali IPN. W budynku Oddziału zabrakło miejsca na utworzenie dodatkowych stanowisk, w związku z czym konieczne było wynajęcie dodatkowej powierzchni. Ponadto Naczelnik Oddziałowego Biura Administracyjno-Gospodarczego wyjaśniła, że z uwagi na wzrastające koszty utrzymania ww. lokalu w 2022 r. zrezygnowano z jego najmu i zdecydowano

---

¹¹ Łącznie dla budynku w Gdańsku i Bydgoszczy.

¹² W Gdańsku przy ul. Zabytkowej oraz Narwickiej oraz w Bydgoszczy przy ul. A. Krzywca.

¹³ W Gdańsku przy al. Grunwaldzkiej w okresie od 15 listopada 2020 r. do 31 października 2022 r.

- o przeznaczeniu m.in. sali konferencyjnej i pomieszczenia składania wniosków na pomieszczenia biurowe;
- w umowie najmu zawartej na czas określony do 31 października 2022 r. określono m.in.:
    - 1) wysokość miesięcznego czynszu w wysokości 2,5 tys. zł,
    - 2) zasady ustalania wysokości opłat czynszu dla wspólnoty, tj. poprzez refakturowanie przez wynajmującego opłaty na najemcę wraz z przekazaniem kopii dokumentu z naliczonymi opłatami od wspólnoty,
    - 3) sposób rozliczania zużycia energii elektrycznej, tj. zgodnie ze wskazaniem zużycia licznika energii elektrycznej,
  - w ww. umowie nie zawarto postanowień dotyczących sytuacji zmiany zapotrzebowania na wynajmowaną powierzchnię biurową. Jak wynika z wyjaśnień Radcy Prawnego Oddziału IPN w Gdańsku umowa nie zawierała postanowień o możliwości jej wypowiedzenia przez każdą ze stron, gdyż w świetle obowiązującego orzecznictwa, samo zastrzeżenie w umowie zawartej na czas określony możliwości jej wypowiedzenia bez określenia konkretnych wypadków mogło być uznane za niezgodne z wymaganiami art. 673 § 3 kodeksu cywilnego¹⁴ (wyrok I NSNc 122/21);
  - opłaty z tytułu najmu ponoszono zgodnie z postanowieniami umowy, przedmiot najmu został zdany, co udokumentowano protokołem zdawczo-odbiorczym bez uwag.

(akta kontroli str. 564-567, 605-701, 742-745)

W okresie objętym kontrolą Oddział wynajmował trzy powierzchnie magazynowe, z tego dwie w Gdańsku (tj. o powierzchni 15,8 m² oraz 50 m² do 31 grudnia 2022 r., a w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 marca 2025 r. – 100 m²) oraz jedną w Bydgoszczy (o powierzchni 30 m²) z przeznaczeniem na przechowywanie elementów wystaw.

Przeprowadzone przez NIK oględziny dwóch powierzchni magazynowych zlokalizowanych w Gdańsku wykazały, że w obiektach tych były przechowywane m.in. plansze, sztalugi, stelaże, podstawy betonowe.

(akta kontroli str. 557-559, 568-599, 705-729)

Z wyjaśnień Naczelnika Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej wynika, że w 2024 r. przeprowadził rozpoznanie rynku pod kątem możliwości wynajmu jednego większego magazynu i ustalił, że większość dostępnych magazynów znajdowała się w na górnym tarasie miasta, co byłoby niewygodne logistycznie, a dostępne powierzchnie albo były niewystarczające (do 50 m²) albo miały powierzchnię od kilkuset metrów kwadratowych wzwyż. Jednocześnie Naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej przeprowadził przegląd wystaw

---

¹⁴ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 ze zm.), dalej: kodeks cywilny.

z uwagi na ich przydatność i celowość dalszego przechowywania, w wyniku którego stwierdził, że część wystaw nadawała się do likwidacji (uszkodzone plansze, wygaśnięcie praw autorskich do zdjęć), a część mogła zostać wypożyczona zainteresowanym placówkom edukacyjnym. Po zakończeniu tego procesu wypożyczania wystaw – jak wyjaśnił Naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej – przeprowadzona zostanie ponowna ocena potrzeb magazynowanych Oddziału IPN w Gdańsku.

(akta kontroli str. 730-741)

W nieruchomościach będących w posiadaniu Oddziału IPN w Gdańsku – jak wyjaśnił Zastępcę Dyrektora Oddziału – nie planowano oraz nie urządzano miejsc noclegowych.

(akta kontroli str. 560-563)

1.3. W latach 2022-2024 Oddział IPN w Gdańsku dysponował rzeczowymi aktywami trwałymi o wartości odpowiednio 61.212,5 tys. zł¹⁵, 59.500,3 tys. zł¹⁶ oraz 58.542,6 tys. zł¹⁷. Oddział nie dysponował w ww. okresie wartościami niematerialnymi i prawnymi, ani składnikami majątkowymi użytkowanymi na podstawie najmu, dzierżawy, leasingu itp.

(akta kontroli str. 746)

1.4. W latach 2022-2025 (do 30 marca) stan majątku ruchomego Oddziału z uwzględnieniem jego przydatności do dalszego użytkowania, analizowały komórki organizacyjne w trakcie bieżącej działalności, co było zgodne z § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 października 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego Skarbu Państwa¹⁸ oraz § 15 ust. 1 Zarządzenia Nr 77/19 Prezesa IPN z dnia 23 grudnia 2019 r.¹⁹ w sprawie instrukcji sposobu i trybu gospodarowania składnikami rzeczowego majątku ruchomego i wartościami niematerialnymi i prawnymi będącymi w dyspozycji IPN oraz sposobu i trybu ewidencjonowania tego majątku, Naczelnik Oddziałowego Biura Administracyjno-Gospodarczego²⁰, dwa razy w roku kierowała²¹ pocztą elektroniczną do wszystkich komórek organizacyjnych prośbę o zgłaszanie zbędnego lub uszkodzonego sprzętu. Komisja do przeprowadzenia oceny weryfikowała stan oraz przydatność

---

¹⁵ Z czego 12.084,6 tys. zł – grunty, 46.950,3 tys. zł – budynki, 1.450,0 tys. zł – urządzenia techniczne i maszyny, 512,7 tys. zł – środki transportu oraz 214,9 tys. zł – inne środki trwałe.

¹⁶ Z czego 12.084,6 tys. zł – grunty, 45.699,0 tys. zł – budynki, 1.135,7 tys. zł – urządzenia techniczne i maszyny, 390,2 tys. zł – środki transportu oraz 190,8 tys. zł – inne środki trwałe.

¹⁷ Z czego 12.084,6 tys. zł – grunty, 44.413,2 tys. zł – budynki, 1.416,4 tys. zł – urządzenia techniczne i maszyny, 504,7 tys. zł – środki transportu oraz 123,6 tys. zł – inne środki trwałe.

¹⁸ Dz.U. z 2025, poz. 228, dalej: „rozporządzenie w sprawie sposobu gospodarowania”.

¹⁹ Dalej: „Zarządzenie Nr 77/19”.

²⁰ Dalej: „Naczelnik OBAG”, pełniąca funkcję przewodniczącej komisji do przeprowadzenia oceny przydatności do dalszego użytkowania składników majątku ruchomego, dalej: „komisja do przeprowadzenia oceny”, powołanej przez Dyrektora pismem nr OVIgD-001-1/20 z dnia 2 marca 2020 r.

²¹ W związku z planowanym przeprowadzeniem oceny przydatności do dalszego użytkowania składników majątku ruchomego przez ww. komisję.

składników majątku ruchomego²² i sporządzała protokół z propozycją dotyczącą dalszego użytkowania albo zakwalifikowania składników majątku do kategorii majątku zbędnego lub zużytego, który zatwierdzał Dyrektor.

Naczelnik Oddziałowego Biura Administracyjno-Gospodarczego wyjaśniła, że nie stwierdzono przypadków niezgłoszenia do ww. komisji nieużywanych składników rzeczowych majątku ruchomego.

(akta kontroli str. 747-774, 795-824)

W latach 2022-2024 w Oddziale do kategorii majątku zbędnego lub zużytego zakwalifikowano ogółem 331 składników rzeczowych majątku ruchomego o łącznej wartości początkowej 1461,1 tys. zł²³. Ww. składniki majątku ruchomego zagospodarowano w następujący sposób:

- trzy²⁴ składniki majątku ruchomego o łącznej wartości początkowej 47,4 tys. zł niewykorzystywane do realizacji zadań, a przydatne do użytku, przekazano na podstawie § 15 ust. 2 Zarządzenia Nr 77/19 innym jednostkom organizacyjnym IPN;
- dwa²⁵ składniki majątku ruchomego o łącznej wartości początkowej 133,6 tys. zł sprzedano;
- pozostałe 326 składników majątku ruchomego o łącznej wartości początkowej 1280,1 tys. zł zlikwidowano;

Nie wystąpiły przypadki najmu, dzierżawy i darowizny zbędnych lub zużytych składników majątku ruchomego ani sprzedaży pracownikom jednostki oraz zakwalifikowania do kategorii majątku zbędnego składników majątku ruchomego o wartości poniżej 2 tys. zł.

(akta kontroli str. 775-794)

Badanie dwóch ww. przypadków sprzedaży składników rzeczowych majątku ruchomego wykazało m.in., że:

- sprzedaży dokonano w trybie przetargu publicznego (na podstawie § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie sposobu gospodarowania),
- prawidłowo ustalono cenę wywoławczą w wysokości odpowiadającej wartości rynkowej (§ 11 ust. 1 ww. rozporządzenia),
- zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej ogłoszenia o przetargu publicznym zawierały wymagane elementy (§ 13 ww. rozporządzenia),

---

²² Po dokonaniu m.in. oględzin i zapoznaniu się z opiniami odnośnie stanu technicznego.

²³ W tym w poszczególnych latach od 2022 do 2024 r. odpowiednio: 180 składników o łącznej wartości początkowej 372,7 tys. zł, 76 składników o łącznej wartości początkowej 339,2 tys. zł i 75 składników o łącznej wartości początkowej 749,2 tys. zł.

²⁴ W tym w 2022 r. router (o wartości początkowej 3,1 tys. zł) i notebook (o wartości początkowej 4,2 tys. zł), a w 2024 r. projektor (o wartości początkowej 40,1 tys. zł).

²⁵ W tym w 2022 r. lekką przyczepę samochodową marki Rydwan (o wartości początkowej 4,0 tys. zł) oraz w 2025 r. samochód osobowy Ford Transit Custom (o wartości początkowej 129,6 tys. zł).

- w obu przetargach wybrano oferenta, który zaoferował najwyższą cenę²⁶ (§ 21 ust. 1 ww. rozporządzenia),
- protokoły z przebiegu przetargów zatwierdził Dyrektor Oddziału (§ 24 ust. 3 ww. rozporządzenia).

(akta kontroli str. 825-925)

Badanie dobranej celowo²⁷ dokumentacji dotyczącej likwidacji pięciu²⁸ zużytych składników majątku rzeczowego o łącznej wartości początkowej 298,2 tys. zł wykazało, że w każdym przypadku z czynności zniszczenia komisja likwidacyjna²⁹ sporządziła protokół, który zawierał wymagane elementy³⁰, określone w § 42 ust. 5 ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str. 926-948)

W latach 2022-2025 (do 31 marca 2025 r.) w Oddział IPN w Gdańsku nie pozyskano środków trwałych (w tym obcych środków trwałych) na zasadach leasingu lub najmu/dzierżawy.

(akta kontroli str. 800)

1.5. W Oddziale IPN w Gdańsku w latach 2022-2025 (I kwartał) nie prowadzono gospodarki magazynowej.

(akta kontroli str. 1493-1567)

1.6. W badanym okresie Oddział IPN w Gdańsku przeprowadzał wymagane inwentaryzacje terminowo i zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 26 i 27 ustawy o rachunkowości³¹ oraz zgodnie z zarządzeniem nr 39/15 Prezesa IPN z dnia 29 września 2015 r. Inwentaryzacje przeprowadzane były w drodze potwierdzenia sald (w zakresie środków pieniężnych, należności i pożyczek) oraz weryfikacji (w zakresie aktywów trwałych, obrotowych, funduszy i zobowiązań). Pełną inwentaryzację drogą spisu ich ilości z natury (w tym nieruchomości zaliczonych do środków trwałych oraz inwestycji, jak też znajdujących się na terenie strzeżonym innych środków trwałych oraz maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie) przeprowadzono w Oddziale w 2021 r., a przeprowadzenie kolejnej zaplanowane było na rok 2025.

(akta kontroli str. 949-1130)

Ponadto w 2023 r. w Oddziale przeprowadzono inwentaryzację zbiorów bibliotecznych wg. stanu na koniec 2022 r. w drodze spisu z natury. W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji ustalono m.in. braki w ilości 576 sztuk książek

²⁶ Tj. 2,6 tys. zł za ww. lekką przyczepę samochodową i 41,8 tys. zł za ww. samochód.

²⁷ Według najwyższej wartości początkowej składników majątku rzeczowego, zlikwidowanych w pięciu różnych datach okresu objętego kontrolą.

²⁸ W tym biblioteki taśmowej, serwera i trzech skanerów.

²⁹ Powołana przez Dyrektora pismem nr OVIGd-001-2/20 z dnia 2 marca 2020 r.

³⁰ W tym m.in.: datę i przyczynę zniszczenia, nazwę i wartość składnika rzeczowego majątku ruchomego.

³¹ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

o wartości 9,9 tys. zł. Ww. braki nie zostały ujęte w ewidencji księgowej oraz nie pociągnięto do odpowiedzialności materialnej pracowników odpowiadających za niedobór powierzonego mienia. Dyrektor Oddziału wyjaśnił, że z uwagi na fakt, iż systematycznie odnajdują się pozycje książkowe wpisane do inwentarza biblioteki, braki ujawnione w wyniku inwentaryzacji potraktowano księgowo inaczej niż typowe różnice ujawnione podczas inwentaryzacji innych składników majątku jednostki, tj. nie zostały ujęte w ewidencji księgowej.

(akta kontroli str.987-990, 1131-1142)

W badanym okresie jednostka nie posiadała aktywów będących własnością innych jednostek.

(akta kontroli str. 953-984)

1.7. W badanym okresie Oddział IPN w Gdańsku zakupił oprogramowanie użytkowe w liczbie 69 sztuk³² o wartości łącznej 10,3 tys. zł, z tego: w 2022 r. łącznie 25 licencji o wartości 1,5 tys. zł, w 2023 r. 22 licencje o wartości 6,3 tys. zł oraz w 2024 r. 22 licencje o wartości 2,4 tys. zł.

Ponadto w ramach trzech komórek organizacyjnych Oddziału³³ nabyto w latach 2022-2025 łącznie 252 licencje związane z przeniesieniem praw autorskich³⁴ o łącznej wartości 713,4 tys. zł, w tym na wniosek:

- Oddziałowego Biura Upamiętnienia Walki i Męczeństwa łącznie 20 licencji i praw autorskich o wartości 112,1 tys. zł;
- Oddziałowego Biura Badań Historycznych, łącznie 111 licencji i praw autorskich o wartości 137,9 tys. zł;
- Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej, łącznie 121 licencji i praw autorskich o wartości 457,6 tys. zł;
- Oddziałowego Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, prawa do jednego projektu graficznego o wartości 5,8 tys. zł.

W badanym okresie Oddział dokonywał corocznej inwentaryzacji opłacanych i wykorzystywanych licencji, które były składnikami majątku aktywów. Stosownych odpisów WNiP w latach 2022-2025 dokonywano jedynie raz (w 2022 r.), gdyż z uwagi na brak nowych zakupów w tym zakresie, stan WNiP i PWNiP był niezmienny w okresie od 31.12.2022 do 31.12.2024 r. W wyniku inwentaryzacji przeprowadzonej za 2021 r., w styczniu 2022 r. w Oddziale przeprowadzono likwidację nieprzydatnych i niewykorzystywanych WNiP oraz PWNiP, w wyniku czego dokonano odpisów o łącznej wartości 162,3 tys. zł, z tego 94,4 tys. zł dotyczyło nieprzydatnych i niewykorzystywanych licencji.

---

³² W tym: programu Microsoft Office PLCS Professional Plus (łącznie 65 sztuk), Adobe Acrobat Pro 2020 (2), Adobe Photoshop (1) i PowerShield (1).

³³ Tj.: Oddziałowego Biura Upamiętnienia Walki i Męczeństwa, Oddziałowego Biura Badań Historycznych, Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej oraz Oddziałowego Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej.

³⁴ Dotyczących m.in.: przygotowania projektów graficznych, filmów, wykładów, publikacji plakatów oraz zdjęć.

Przeprowadzona inwentaryzacja została udokumentowana zgodnie z zarządzeniem nr 39/15 Prezesa IPN z dnia 29 września 2015 r., w tym m.in.: wyznaczona przez Dyrektora komisja dokonała oceny przydatności zbędnych i zużytych składników rzeczowych majątku ruchomego oraz praw na dobrach niematerialnych, sporządzono stosowne protokoły komisji likwidacyjnej oraz protokół z przeprowadzonej likwidacji.

(dowód: akta kontroli str. 951-1130, 1143-1156)

W wyniku badania wybranych celowo dziesięciu zakupów PWNiP dokonanych w latach 2022-2025 w tym przeprowadzenia ich oględzin, a dotyczących nabycia praw autorskich, w wyniku których poniesiono wydatki w łącznej wartości 328,0 tys. zł, ustalono, że:

- dokonane zakupy wynikały z realizacji zadań ustawowych (tj. art. 53 pkt. 5 ustawy o ipn pn.: prowadzenie działań w zakresie edukacji publicznej³⁵ jak również związana z upamiętnieniem historycznych wydarzeń, miejsc oraz postaci w dziejach walk i męczeństwa, tj. art. 53j ust. 1 ww. ustawy);
- dziewięć z 10 zakupów było wykorzystywanych do realizacji celów ustawowych, a jeden³⁶ nie został jeszcze wykorzystany w planowany sposób (pomnik-popiersie oczekuje na wykonanie podbudowy i ustawienie w miejscu docelowym);
- wartość dotyczącą nabycia praw autorskich, jak wyjaśnili Naczelnicy³⁷, była ustalana w konsultacji z twórcą/autorem, przy ocenie ze strony IPN twórczego wkładu w realizację całości natomiast pozostałe koszty szacowano na podstawie rozeznania rynku.

Jak wyjaśniła Naczelnik Oddziału Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Gdańsku, która wniosowała o realizację zakupu który nie został jeszcze wykorzystany w planowany sposób, brak usadowienia pomnika w planowanym miejscu wynika z wypowiedzenia przez Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku porozumienia zawartego na realizację pomnika przed jego siedzibą, które nastąpiło już po zawarciu z wykonawcą umowy o dzieło i wynikało z przyczyn niezależnych od Oddziału. Pomimo ww. w dniach 20-21 listopada 2024 r. był on eksponowany szerokiej publiczności na AmberEXPO w Gdańsku w celach edukacyjno-informacyjnych, a obecnie finalizowana jest sprawa posadowienia pomnika w Malborku, przed szkołą której I.J. Paderewski jest patronem.

(dowód: akta kontroli str. 1157-1275)

1.8. W latach 2022-2025 (I kwartał) Oddział IPN w Gdańsku dysponował łącznie 16 samochodami, w tym pięcioma zakupionymi i 11 pozyskanymi w formie

---

³⁵ I dotyczyły m.in.: produkcja etiudy filmowej, audycji telewizyjnej, filmów oraz spotu reklamowego.

³⁶ W związku z wnioskiem zakupowym Oddziału Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Gdańsku, nr 743/23, obejmującym wykonanie projektu oraz modelu w glinie popiersia Ignacego Jana Paderewskiego.

³⁷ Naczelnik Oddziału Biura Edukacji Narodowej w Gdańsku oraz Oddziału Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Gdańsku.

najmu długoterminowego. W ww. okresie na utrzymanie i eksploatację (serwisowanie, naprawy, ubezpieczenie, paliwo, myjnie i inne) samochodów służbowych wydatkowano odpowiednio: 206,6 tys. zł, 166,7 tys. zł, 161,2 tys. zł oraz 25,3 tys. zł.

W Oddziale obowiązywało zarządzenie nr 40/11 Prezesa IPN z dnia 12 października 2011 r. w sprawie korzystania ze służbowych samochodów osobowych IPN, regulujące zasady użytkowania pojazdów służbowych³⁸.

W badanym okresie szkody z winy użytkowników samochodach służbowych, które skutkowałyby koniecznością poniesienia wydatków przez Oddział IPN w Gdańsku.

(akta kontroli str. 1276-1294)

Szczegółowym badaniem objęto użytkowanie łącznie 11 samochodów osobowych, dobranych w sposób celowy³⁹, w siedmiu miesiącach⁴⁰. W wyniku badania ustalono, że⁴¹:

- pojazdy prowadzone były przez osoby zatrudnione na stanowisku kierowcy lub pracowników Oddziału IPN w Gdańsku lub Delegatury IPN w Bydgoszczy posiadających upoważnienia Dyrektora Oddziału do prowadzenia służbowych samochodów;
- każdorazowo przejazdy udokumentowano w kartach drogowych, zgodnie z § 3 ust. 4 pkt 2 zarządzenia w sprawie samochodów służbowych;
- w przypadku, gdy kierowcą samochodów służbowych był upoważniony pracownik, wyjazdy odbywały się na podstawie delegacji służbowych ze wskazaniem samochodu służbowego jako środka transportu;
- w przypadku 202 wyjazdów (z 219 zbadanych) poza granice miasta będącego siedzibą Oddziału IPN realizowanych przez pracowników zatrudnionych na stanowisku kierowcy, przyjazdy odbywały się na podstawie zleceń wymaganych § 3 ust. 4 pkt 1 zarządzenia w sprawie samochodów służbowych. W 17 przypadkach nie sporządzono ww. dokumentów – pięć wyjazdów w 2022 r. wynikało z udostępnienia pojazdu do dyspozycji Wojewody Pomorskiego w celu przewozu uchodźców w ramach akcji pomocy dla Ukrainy i nie dotyczyło potrzeb transportowych Oddziału, a pozostałe 12 przypadków opisano w pkt 3 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- w wybranych miesiącach nie wystąpiły przypadki szkód na pojazdach;

---

³⁸ Dalej: „zarządzenie w sprawie samochodów służbowych”.

³⁹ Co najmniej jeden pojazd każdego rodzaju, tj. osobowe, dostawcze, elektryczne, wykorzystywanych przez Oddział IPN w Gdańsku oraz Delegaturę IPN w Bydgoszczy.

⁴⁰ Po jednym z każdego półrocza z lat 2022-2024, tj. marzec i wrzesień 2022 r., kwiecień i październik 2023 r., maj i listopad 2024 r. oraz jednego miesiąca z I kwartału 2025 r., tj. luty 2025 r.

⁴¹ Z badania wyłączono przypadki wykorzystywania samochodów służbowych przez Naczelnika Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu IPN w Gdańsku, z uwagi na śledztwo prowadzone przez Prokuraturę Okręgową w Elblągu.

- pojazdy nie były wykorzystywane do celów prywatnych i udostępniane były wyłącznie do celów służbowych.

(akta kontroli str. 1295-1468)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie zapewniono przeprowadzenia okresowych kontroli stanu technicznego w zakresie przewodów wentylacji mechanicznej, o której mowa z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c prawa budowlanego w 2024 r. w budynku w Bydgoszczy, a ponadto kontrole w zakresie:
  - instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a prawa budowlanego – w latach 2022-2023 w budynku w Gdańsku oraz w latach 2023-2024 w budynku w Bydgoszczy;
  - instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. b ww. ustawy – w latach 2022-2023 w budynku w Gdańsku oraz w latach 2023-2024 w budynku w Bydgoszczy;
  - przewodów wentylacji grawitacyjnej i mechanicznej, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c ww. ustawy w latach 2022-2023 w budynku w Gdańsku;
  - przewodów wentylacji mechanicznej, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c ww. ustawy w 2023 r. w budynku w Bydgoszczy;

zostały przeprowadzone przez osoby nie posiadające uprawnień budowlanych w odpowiedniej specjalności, co było niezgodne z art. 62 ust. 4 prawa budowlanego i skutkowało tym, że mimo zapewnienia ich przeprowadzenia – kontrole te zostały przeprowadzone niezgodnie z ww. przepisem.

Osoba przeprowadzająca kontrole w ww. zakresie dla budynku w Gdańsku była uprawniona do oceny i badania stanu technicznego w zakresie sieci ciepłych uzbrojenia terenu o powszechnie znanych rozwiązaniach, natomiast osoba przeprowadzająca ww. kontrole budynku w Bydgoszczy – do oceniania i badania stanu technicznego sieci wodociągowych i kanalizacyjnych uzbrojenia terenu.

Niezgodna z przepisami prawa budowlanego realizacja obowiązków nałożonych na zarządcę budynków stanowiła potencjalne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego oraz powstania szkód w mieniu będącym w trwałym zarządzie Oddziału IPN.

(akta kontroli str. 137-411)

Pracownik Oddziału IPN odpowiedzialny m.in. za koordynowanie i przeprowadzanie przeglądów okresowych, utrzymanie obiektów budowlanych wyjaśnił, że budynek w Bydgoszczy był wyposażony tylko

w wentylację mechaniczną, a przewody wentylacji mechanicznej nie podlegały kontroli okresowej stanu technicznego, o której mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1 lit. c, ponieważ przepis ten stanowił podstawę do przeprowadzania kontroli przewodów wentylacji grawitacyjnej, a nie mechanicznej, bowiem przepis ten nie normował zaleceń w zakresie wentylacji mechanicznej w sposób jednoznaczny, ponadto zgodnie z zaleceniami producenta dwa razy w roku wykonywano przegląd instalacji i urządzeń wentylacji i klimatyzacji w budynku w Bydgoszczy. Ponadto z wyjaśnień pracownika Oddziału IPN w zakresie uprawnień budowlanych wynikało, że przeprowadzenie ww. kontroli budynków w Gdańsku w latach 2022-2023 oraz w Bydgoszczy w latach 2023-2024 zostało zlecone do przeprowadzenia wyspecjalizowanej firmie, przedłożone uprawnienia w specjalności instalacyjno-inżynierskiej nie budziły wątpliwości, a osoba przeprowadzająca kontrole we wskazanym zakresie, sporządzająca i podpisująca protokół potwierdziła posiadanie odpowiednich uprawnień i przyjęła na siebie odpowiedzialność.

Naczelnik Oddziałowego Biura Administracyjno-Gospodarczego odpowiedzialna za nadzór nad sprawnym, terminowym i prawidłowym wykonywaniem zadań przez biuro, do których należało m.in. wykonywanie obowiązków w zakresie utrzymania obiektów budowlanych wynikających z prawa budowlanego złożyła zgodne w treści wyjaśnienia w zakresie kontroli stanu technicznego przewodów wentylacji mechanicznej, ponadto w sprawie uprawnień budowlanych wyjaśniła, że nie weryfikowała załączonych do protokołu uprawnień polegając na rzetelności zarówno pracownika jak również przedsiębiorcy i osób przeprowadzających kontrole w przedmiotowym zakresie.

Dyrektor Oddziału IPN wyjaśnił, że kontrole okresowe stanu technicznego budynków w Gdańsku i w Bydgoszczy w latach 2023-2024 były wykonywane terminowo przez specjalistów z branży budowlanej, którym je powierzono, a protokoły z kontroli nie budziły wątpliwości, w tym podległych pracowników, którzy nie zgłaszali zastrzeżeń w tym zakresie. Ponadto Dyrektor Oddziału IPN wyjaśnił, że przedsiębiorca przyjmujący zlecenie i prowadzący działalność gospodarczą w tej dziedzinie jako profesjonalista powinien był zachować staranność dając gwarancję rzetelnej realizacji zarówno co do zakresu kontroli jaki i wymaganych uprawnień do ich przeprowadzenia, w związku z czym nie było podstaw, aby przypuszczać, że przedsiębiorca nie zapewnił specjalistów posiadających uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności, ani że mogła istnieć wątpliwość co do zakresu kontroli. W ocenie Dyrektora Oddziału IPN została zachowana należyta staranność, a nieświadomość dotycząca ewentualnych zastrzeżeń była usprawiedliwiona. Ponadto Dyrektor Oddziału IPN wyjaśnił, że w okresie, w którym pełnił funkcję nie był informowany o jakichkolwiek nieprawidłowościach dotyczących poprzednich lat.

Z wyjaśnień byłego Dyrektora – pełniący obowiązki od 17 stycznia 2022 r. do 4 sierpnia 2023 r. – wynika, że nie zna przyczyn nie zapewnienia przeprowadzenia kontroli stanu technicznego przez osoby posiadające stosowne uprawnienia. Jak wyjaśnił, odpowiedzi na to pytanie może udzielić osoba pilnująca terminowości i zasadności tego typu przeglądów.

Były Dyrektor – pełniący obowiązki od 17 stycznia 2022 r. do 4 sierpnia 2023 r. – nie udzielił wyjaśnień na temat przyczyn stwierdzonej nieprawidłowości, zauważając jednocześnie, że wyjaśnień może udzielić osoba pilnująca bezpośrednio terminowości i zasadności tego typu przeglądów.

Były Dyrektor – pełniący obowiązki od 8 sierpnia do 12 listopada 2023 r. – wyjaśnił, że kontrole okresowe przeprowadzone zostały przed objęciem przez niego stanowiska. Ponadto zauważył, iż wykonanie kontroli zlecone zostało podmiotowi, który profesjonalnie zajmuje się tego rodzaju działalnością, w związku z powyższym nie miał podstaw przypuszczać, że podczas przedmiotowych kontroli wykonawca nie zapewnił specjalistów posiadających uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności ani, że może istnieć wątpliwość co do zakresu kontroli. Ponadto poinformował, iż w okresie jego oddelegowania nie zgłaszano mu również jakichkolwiek nieprawidłowości dotyczących przeglądów z lat poprzednich.

(akta kontroli str. 216-282, 458-497, 4123-4155, 4161-4164)

NIK nie przychyła się do powyższych wyjaśnień. Przepis art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c Prawa budowlanego nie wskazuje jakich przewodów wentylacyjnych on dotyczy, zatem należy przyjąć, że dotyczy on zarówno wentylacji grawitacyjnej jak i mechanicznej (tj. takiej, której praca jest wymuszona w sposób mechaniczny). Powyższe stanowisko potwierdza treść art. 62 ust. 6 pkt 2 ww. ustawy, z której wynika, że kontrole stanu technicznego m.in. przewodów kominowych, w których ciąg kominowy jest wymuszony pracą urządzeń mechanicznych (w tym w wentylacji mechanicznej) mogą przeprowadzać osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.

Zapewnienie utrzymania budynków w należyтым stanie technicznym jest jednym z podstawowych obowiązków właściciela, czy zarządy obiektu budowlanego, a środkiem do tego jest właśnie zapewnienie przeprowadzania regularnych kontroli stanu technicznego, które przeciwdziałają nadmiernemu pogorszeniu właściwości użytkowych i sprawności technicznej obiektu, w tym przez osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.

Ponadto zdaniem NIK samo powierzenie przeprowadzenia kontroli wyspecjalizowanemu przedsiębiorcy nie stanowi o dołożeniu należytej staranności w realizacji ustawowych obowiązków, gdyż rzetelność działania nakazywałaby sprawdzenie kwalifikacji osób przeprowadzających kontrole.

2. Nieprawidłowo prowadzono kob dla budynku w Bydgoszczy, ponieważ nie wpisano do niej:

- przeprowadzonej w 2024 r. kontroli o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 prawa budowlanego, co było niezgodne z § 5 pkt 4 rozporządzenia w sprawie kob w związku art. 6 ust. 1 ustawy o zmianie prawa budowlanego;
- danych ogólnych o obiekcie (tj. danych technicznych obiektu) wraz z wykazem dokumentacji, w tym dokumentacji technicznej przekazanej zarządcy przy zakładaniu kob (w wykazie wskazano jedynie 51 tomów dokumentacji powykonawczej), co było niezgodne z § 5 pkt 2 ww. rozporządzenia w związku z art. 6 ust. 1 ww. ustawy.

Z wyjaśnień pracownika Oddziału IPN upoważnionego do dokonywania wpisów w kob wynikało, że wpisu dotyczącego kontroli przeprowadzonej w 2024 r. nie zrobiono w wyniku przeoczenia, natomiast wykazu dokumentacji nie wpisano z uwagi na natłok obowiązków związanych z przeprowadzką do obiektu.

(akta kontroli str. 137-282, 448-450)

Zdaniem NIK powyższe wyjaśnienia nie stanowią usprawiedliwienia dla nieprawidłowego prowadzenia książki obiektu budowlanego.

3. W przypadku 12 wyjazdów (z 219 zbadanych) poza granice miasta będącego siedzibą Oddziału IPN zrealizowano bez zleceń wymaganych § 3 ust. 4 pkt 1 zarządzenia w sprawie służbowych samochodów, który stanowi, że potrzeby transportowe jednostek i komórek organizacyjnych oddziałów IPN realizowane są na podstawie zleceń, zatwierdzonych przez kierowników – w przypadku wyjazdów poza granice miasta będącego siedzibą oddziału IPN.

Naczelnik Oddziałowego Biura Administracyjno-Gospodarczego, odpowiedzialna za prowadzenie dokumentacji dotyczącej eksploatacji i wykorzystania samochodów służbowych, wyjaśniła, że w pięciu przypadkach wyjazdy dotyczyły terenu Trójmiasta, co traktowane było jako wyjazd miejski, a w pozostałych siedmiu przypadkach – brak dokumentacji wynikał z niedopatrzenia lub zgubienia, czego nie sposób na dzień dzisiejszy ustalić.

(akta kontroli str. 1295-1498)

OCENA CZĄSTKOWA

Oddział IPN w Gdańsku gospodarował posiadanymi nieruchomościami, dbał o stan techniczny i walory estetyczne posiadanych obiektów w celu zachowania ich funkcjonalności oraz podejmował działania w celu optymalizacji kosztów ich utrzymania. Stwierdzono jednak nieprawidłowości dotyczące przeprowadzenia okresowych kontroli stanu technicznego, niezgodnie przepisami oraz nieprawidłowego prowadzenia kob.

Od podmiotów zewnętrznych wynajmowano głównie nieruchomości na cele magazynowe i wykorzystywano do prowadzenia bieżącej działalności Oddziału.

W Oddziale IPN w Gdańsku prawidłowo gospodarowano rzeczowymi składnikami majątku ruchomego, pozyskując środki ze sprzedaży i eliminując koszty związane z utrzymaniem zbędnych i zużytych składników ww. majątku.

Inwentaryzacje przeprowadzano zgodnie z przepisami i procedurami wewnętrznymi. Gospodarnie dokonywano zakupów wartości niematerialnych i prawnych oraz oprogramowania komputerowego. W sposób gospodarny zarządzano flotą samochodową. Stwierdzono jednakże sporadyczne przypadki zrealizowania wyjazdów samochodami służbowymi poza granice miasta będącego siedzibą Oddziału IPN bez zleceń wymaganych w procedurach wewnętrznych.

OBSZAR	2. Rozporządzanie środkami finansowymi
Opis stanu faktycznego	2.1. W skład Oddziału IPN w Gdańsku wchodziły następujące komórki organizacyjne: – Oddziałowa Komisja ds. Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu; – Oddziałowe Biuro Lustracyjne; – Oddziałowe Archiwum; – Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa; – Wieloosobowe stanowisko ds. poszukiwań i identyfikacji; – Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej; – Oddziałowe Biuro Badań Historycznych; – Oddziałowe Biuro Administracyjno-Gospodarcze; – Oddziałowe Biuro Ochrony; – Referat Finansowo-Księgowy; – Stanowiska pracy zapewniające obsługę administracyjną Oddziału: samodzielne stanowisko asystenta prasowego, samodzielne stanowisko ds. bezpieczeństwa i higieny pracy, samodzielne stanowisko ds. kadr. Oddziałowi IPN w Gdańsku podlegała Delegatura IPN w Bydgoszczy, realizująca zadania w ramach następujących komórek organizacyjnych: – Wydział Archiwalny; – Referat Śledczy; – Referat Upamiętniania Walk i Męczeństwa; – Referat Edukacji Narodowej; – Referat Badań Historycznych; – Wieloosobowe stanowisko ds. poszukiwań i identyfikacji; – Wieloosobowe stanowisko ds. obsługi kancelaryjnej;

- Samodzielne stanowisko asystenta prasowego (utworzone w 2022 r.).

(akta kontroli str. 38-112)

Przeciętne zatrudnienie w Oddziale IPN w Gdańsku⁴² w latach 2021-2024 wyniosło odpowiednio 180,78; 183,62; 184,16 oraz 183,73 etatów. Przeciętne zatrudnienie w komórkach realizujących działalność ustawową IPN kształtowało się na poziomie odpowiednio 143,17; 145,60; 146,53 oraz 144,64 etatów, w tym działalność:

- archiwalna – 71,33; 70,02; 68,47 oraz 68,37 etatów;
- śledcza – 15,59; 15,57; 14,87 oraz 15,53 etatów;
- lustracyjna – 16,83; 16,79; 16,85; 15,62 etatów;
- badawcza – 14,18; 15,40; 17,64, 19,80 etatów;
- edukacyjna – 15,28; 16,68; 17,78; 14,81 etatów;
- poszukiwawcza – 3,99; 3,87; 3,95; 3,78 etatów;
- upamiętniania walk i męczeństwa – 5,97; 7,27; 6,97 oraz 6,83 etatów.

(akta kontroli str. 1570-1577)

Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Oddziału, w latach 2022-2025 (I kwartał) nastąpiła jedna zmiana dotycząca struktury organizacyjnej Oddziału IPN w Gdańsku (w tym Delegatury w Bydgoszczy). W 2022 r.⁴³ w Delegaturze IPN w Bydgoszczy utworzono Samodzielne stanowisko asystenta prasowego. Ponadto Dyrektor Oddziału wyjaśnił, że z uwagi na zwiększenie realizowanych zadań w 2022 r. przyznano dwa dodatkowe etaty w Oddziałowym Biurze Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Gdańsku oraz Referacie Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Bydgoszczy oraz jeden etat w Oddziałowym Biurze Badań Historycznych.

Jak wyjaśnił Dyrektor Oddziału w okresie objętym kontrolą NIK nie było zmian ustawy o IPN, które to miałyby bezpośredni wpływ na zmianę struktury organizacyjnej Oddziału IPN w Gdańsku, a ewentualne przesunięcia etatowe wynikały jedynie ze zwiększonych zadań poszczególnych komórek organizacyjnych, bądź też braku należytej obsady etatowej.

(akta kontroli str. 4835-4844)

2.2. Wydatki na wynagrodzenia w Oddziale IPN w Gdańsku w latach 2021-2024 wyniosły⁴⁴ ogółem odpowiednio 14.575,0 tys. zł, 16.899,0 tys. zł, 17.911,0 tys. zł oraz 21.171 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło odpowiednio 6,7 tys. zł, 7,7 tys. zł, 8,1 tys. zł oraz 9,6 tys. zł.

---

⁴² Wg sprawozdania Rb-70.

⁴³ Na podstawie § 1 pkt 25 lit. b zarządzenia nr 40/22 Prezesa IPN z dnia 7 listopada 2022 r. w sprawie zmiany regulaminu organizacyjnego IPN.

⁴⁴ Wg sprawozdania Rb-70.

Wydatki ogółem na wynagrodzenia w komórkach realizujących działalność ustawową IPN kształtowało się na poziomie odpowiednio 11.624,8 tys. zł, 13.419,0 tys. zł, 14.288,0 tys. zł oraz 16.597,0 tys. zł, w tym działalność:

- archiwalna – 4.499,0 tys. zł, 5.163,0 tys. zł, 5.235,0 tys. zł oraz 6.135,0 tys. zł;
- śledcza – 2.358,0 tys. zł, 2.518,0 tys. zł, 5.235,0 tys. zł oraz 6.135,0 tys. zł;
- lustracyjna – 1.559,0 tys. zł, 1.902,0 tys. zł, 2.038,0 tys. zł oraz 2.329,0 tys. zł;
- badawcza – 1.482,0 tys. zł, 1.724,0 tys. zł, 1.804,0 tys. zł oraz 2.180,0 tys. zł;
- edukacyjna – 1.041,0 tys. zł, 1.245,0 tys. zł, 1.405,0 tys. zł oraz 1.513,0 tys. zł;
- poszukiwawcza – 281,0 tys. zł, 301,0 tys. zł, 310,0 tys. zł oraz 411,0 tys. zł;
- upamiętniania walk i męczeństwa – 405,0 tys. zł, 566,0 tys. zł, 534,0 tys. zł oraz 604,0 tys. zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w komórkach realizujących działalność ustawową IPN wyniosła ogółem odpowiednio 6,8 tys. zł, 7,7 tys. zł, 8,1 tys. zł oraz 9,6 tys. zł, w tym:

- archiwalna – 5,3 tys. zł, 6,1 tys. zł, 6,4 tys. zł oraz 7,5 tys. zł;
- śledcza – 12,6 tys. zł, 13,5 tys. zł, 16,6 tys. zł oraz 18,5 tys. zł;
- lustracyjna – 7,7 tys. zł, 9,4 tys. zł, 10,1 tys. zł oraz 12,4 tys. zł;
- badawcza – 8,7 tys. zł, 9,3 tys. zł, 8,5 tys. zł oraz 9,2 tys. zł;
- edukacyjna – 5,7 tys. zł, 6,2 tys. zł, 6,6 tys. zł, 8,5 tys. zł;
- poszukiwawcza – 5,9 tys. zł, 6,5 tys. zł, 6,5 tys. zł oraz 9,1 tys. zł;
- upamiętniania walk i męczeństwa – 5,7 tys. zł, 6,5 tys. zł, 6,4 tys. zł oraz 7,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 1568-1577)

2.3. W latach 2022-2024 Oddział IPN w Gdańsku zawarł odpowiednio 45, 45 oraz 74 umowy zlecenia z 29⁴⁵, 27⁴⁶ i 48⁴⁷ osobami. W ww. okresie zawarto także 93, 69 oraz 56 umów o dzieło⁴⁸ z 56, 46 i 28 osobami⁴⁹. Wydatki poniesione w związku z zawartymi umowami zlecenia wyniosły odpowiednio 127,1 tys. zł, 116,8 tys. zł oraz 142,2 tys. zł, a w związku z zawartymi umowami o dzieło – 118,1 tys. zł, 146,9 tys. zł oraz 142,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 1578)

---

⁴⁵ W tym 28 osób w ramach działalności, których przedmiot mieścił się w katalogu zadań wchodzących w zakres działań ustawowych IPN oraz jedna osoba wykonująca zadania pomocnicze.

⁴⁶ Wszystkie osoby wykonywały zadania w ramach działalności, których przedmiot mieścił się w katalogu zadań wchodzących w zakres działań ustawowych IPN.

⁴⁷ Wszystkie osoby wykonywały zadania w ramach działalności, których przedmiot mieścił się w katalogu zadań wchodzących w zakres działań ustawowych IPN.

⁴⁸ Sfinansowanych w ramach § 417.

⁴⁹ Wszystkie osoby wykonywały zadania w ramach działalności, których przedmiot mieścił się w katalogu zadań wchodzących w zakres działań ustawowych IPN.

W okresie objętym kontrolą zawarto łącznie pięć umów o dzieło⁵⁰ z dwoma pracownikami Oddziału IPN w Gdańsku, w wyniku których poniesiono wydatki w wysokości 3,5 tys. zł. Cztery umowy dotyczyły wykonania projektów graficznych, a jedna tłumaczenia pisemnego z języka polskiego na język angielski. Zakres czynności realizowanych w ramach ww. umów cywilnoprawnych nie pokrywał się z zakresami powierzonych im zadań w ramach umów o pracę.

Nie zawierano umów zlecenia z pracownikami Oddziału IPN w Gdańsku.

(akta kontroli str. 1579-1641)

W wyniku badania 25 umów cywilnoprawnych o łącznej wartości 245,1 tys. zł, zawartych z osobami niebędącymi pracownikami Oddziału IPN w Gdańsku, ustalono m.in., że:

- wydatki związane z ww. umowami dokonywane były w terminach i wysokościach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań;
- w 20 przypadkach, wartość udzielonego zamówienia nie przekraczała 10,0 tys. zł, a wyboru wykonawców usługi dokonano na podstawie analizy rynku. W pozostałych pięciu przypadkach, gdzie wartość zamówienia przekraczała 10,0 tys. zł nie sporządzono zastawienia porównawczego minimum trzech ofert różnych wykonawców – albo uzasadnienia zasadności powierzenia wykonania zamówienia danemu wykonawcy, wymaganych wewnętrznymi procedurami lub uzasadnienie to nie zawierało obiektywnych przesłanek zastosowania trybu niekonkurencyjnego, co opisano w pkt 1 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- osiem umów o łącznej wartości 19,8 tys. zł dotyczyło wydarzeń kulturalno-edukacyjnych, w tym koncertów, oprawy muzyczno-wokalne podczas uroczystości patriotycznych, występów artystycznych, wykonania patriotycznych utworów muzycznych, wykonania akompaniamentu muzycznego do patriotycznych utworów. Jak wyjaśnił Dyrektor Oddziału oraz Naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa uroczystości państwowe od lat wzbogacane były występami artystów, co służyło zarówno podniesieniu ich rangi, jak i wzmocnieniu przekazu historycznego i emocjonalnego;
- cztery umowy o łącznej wartości 18,6 tys. zł dotyczyły usług fotograficznych i umieszczenia napisów (transkrypcji) pod materiałami edukacyjnymi zamieszczonymi w serwisie Youtube;
- trzy umowy o łącznej wartości 45,4 tys. zł dotyczyło realizacji spektaklów teatralnych o tematyce historycznej oraz lekcji historyczno-edukacyjnych w ramach projektu „Drużyna Inki”;

---

⁵⁰ W 2022 r.

- jedna umowa o wartości 2,0 tys. zł dotyczyła opracowania trzech tras rajdu historyczno-edukacyjnego dla młodzieży pt. „Śladami żołnierzy niezłomnych na Pomorzu, Powiślu i Warmii”;
- jedna umowa o wartości 7,5 tys. zł dotyczyły wykonania projektów graficznych plakatów i billboardów, będących oprawą Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych;
- jedna umowa o wartości 10,0 tys. zł dotyczyła napisania opowiadania oraz skomponowania siedmiu utworów muzycznych, które zostały wykorzystane m.in. w czasie obchodów 53. Rocznicy Grudnia '70;
- wydatki w wysokości 9,7 tys. zł dotyczyło trzech umów w zakresie organizacji przez Oddział IPN w Gdańsku dwóch benefisów [...] ⁵¹, ujęto w wydatkach opisanych w pkt 3 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- zawarto cztery umowy o łącznej wartości 132,1 tys. zł w zakresie prac polegających na opracowaniu spisów zdawczo-odbiorczych, digitalizacji, przygotowaniu do archiwizacji akt, uzupełnianiu danych w Elektronicznym Wykazie Postępowań, sporządzaniu listy uczestników postępowań itp.

(akta kontroli str. 1642-1837)

2.4. W latach 2022-2024 łączna kwota wydatków poniesionych na zakup usług obcych, dostaw, robót budowlanych ⁵² wyniosła odpowiednio 3.916,2 tys. zł, 4.243,2 tys. zł oraz 5.951,0 tys. zł, co stanowiło 14,8%, 14,6% oraz 17,0% wydatków ogółem Oddziału IPN w Gdańsku.

(akta kontroli str. 1469-1492)

Zamówień publicznych w Oddziale IPN w Gdańsku udzielano na podstawie zarządzenia nr 65/20 Prezesa IPN z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych w IPN ⁵³. Dyrektor Oddziału wyjaśnił, że nie wprowadzono dodatkowych uregulowań w Oddziale, gdyż nie było takiej potrzeby.

(akta kontroli str. 1838-1846)

W okresie objętym kontrolą Oddział IPN w Gdańsku zrealizował łącznie 173 zamówienia w związku z projektami:

- „Miś Wojtek” – łącznie trzy zamówienia, w wyniku których poniesiono wydatki w wysokości 113,8 tys. zł ⁵⁴;

⁵¹ Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

⁵² wydatki w paragrafach: 421 Zakup materiałów i wyposażenia; 430 - Zakup usług pozostałych; 438 - Zakup usług obejmujących tłumaczenia; 439 - Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii; 419 - Nagrody konkursowe, 427 - Zakup usług remontowych w rozdziałach 75112 oraz 92128 na podstawie sprawozdania Rb-28.

⁵³ Dalej: „zarządzenie w sprawie udzielania zamówień publicznych w IPN”.

⁵⁴ Dwa wydatki w wysokości 104,3 tys. zł w 2023 r. i oraz jednej w 2024 r. w kwocie 9,5 tys. zł.

- Pomorski Kongres Pamięci Narodowej w Gdańsku w 2024 r. – 109 zamówień, w wyniku których poniesiono wydatki w wysokości łącznej 1.732,5 tys. zł;
- Kongres Pamięci Narodowej w Warszawie w 2023 r. – 23 zamówienia, w wyniku których poniesiono wydatki w łącznej wysokości 92,2 tys. zł;
- Kongres Pamięci Narodowej w Poznaniu w 2024 r. – dwa wydatki w wysokości 9,8 tys. zł⁵⁵;
- „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” – osiem zamówień, w wyniku których poniesiono wydatków w łącznej wysokości 393,4 tys. zł⁵⁶;
- związanych z postacią Danuty Siedzikówny „Inki” – dziewięć zamówień, w wyniku których poniesiono wydatki w kwocie 71,0 tys. zł⁵⁷;
- Projekt: „Silni Polską!” – 18 wydatków w kwocie 22,7 tys. zł⁵⁸;
- Projekt: „Kolęda Nadziei, Kolęda Przetrwania, Kolęda na inny czas” jeden wydatek w wysokości 28,0 tys. w 2024 r.

Badaniem objęto 153 zamówienia, w wyniku których poniesiono wydatki na łączną kwotę 2.434,5 tys. zł dotyczących projektów: „Miś Wojtek”, Pomorski Kongres Pamięci Narodowej w Gdańsku w 2024 r., Kongres Pamięci Narodowej w Warszawie w 2023 r., „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”, związanych z postacią Danuty Siedzikówny „Inki” oraz projektu: „Kolęda Nadziei, Kolęda Przetrwania, Kolęda na inny czas”. W wyniku badania ustalono m.in., że wydatki na ww. projektów poniesiono z naruszeniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych, co opisano w pkt 2 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1849-1866)

W wyniku badania 203 zamówień, w wyniku których poniesiono wydatki w łącznej wysokości 4.058,4 tys. zł⁵⁹ ustalono m.in., że:

- wydatki dokonywane były w terminach i wysokościach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań;
- każdorazowo wydatkowanie środków poprzedzone było sporządzeniem stosowanego wniosku, o którym mowa w § 6 ust. 1 zarządzenia w sprawie udzielania zamówień publicznych w IPN;
- każdorazowo, gdy wartość zamówienia przekraczała 30,0 tys. zł brutto zawierano pisemne umowy, zgodnie z § 6 ust. 8 ww. zarządzenia;
- dla zamówień o wartości szacunkowej poniżej 130,0 tys. zł netto każdorazowo potwierdzono dokonanie weryfikacji wykonawcy w zakresie

⁵⁵ Łącznie dwa wydatki.

⁵⁶ Dwa wydatki w 2022 r. w wysokości 20,0 tys. zł, pięć w 2023 r. w łącznej wysokości 36,4 tys. zł w 2023 r. oraz jeden w 2024 r. w kwocie 337,0 tys. zł.

⁵⁷ Dwa w 2022 r. w wysokości 7,6 tys. zł, dwa w 2023 r. w wysokości 9,4 tys. zł oraz pięć w 2024 r. w wysokości 54,0 tys. zł.

⁵⁸ 17 wydatków w 2024 r. w wysokości 21,3 tys. zł oraz jeden w 2025 r. w kwocie 1,6 tys. zł.

⁵⁹ W 2022 r. – 423,1 tys. zł, w 2023 r. – 644,7 tys. zł, w 2024 r. – 2.986,5 tys. zł oraz w styczniu 2025 r. – 4,0 tys. zł.

- spełniania wymogów, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego⁶⁰;
- czterech zamówień nie zrealizowano z uwagi m.in. na rezygnację z realizacji projektu i odwołanie konferencji;
  - w 132 przypadkach, wartość udzielonego zamówienia nie przekraczała 10,0 tys. zł, a wyboru wykonawców usługi dokonano na podstawie analizy rynku;
  - w pozostałych 64 przypadkach, gdzie wartość zamówienia przekraczała 10,0 tys. zł, w 52 przypadkach sporządzono zestawienie porównawcze minimum trzech ofert różnych wykonawców albo istniało obiektywne uzasadnienie zasadności powierzenia wykonania zamówienia danemu wykonawcy, w 12 przypadkach nie było ww. dokumentów, co opisano w pkt 1 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
  - w żadnym z badanych zamówień poniżej 130 tys. zł netto Oddział IPN w Gdańsku nie korzystał z platformy przetargowej ipn.logintrade.pl, co opisano w pkt 3 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
  - w trzech przypadkach zamówienia udzielono na przepisów ustawy z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁶¹ – w trybie podstawowym – właściwie wybrano tryb udzielenia zamówień, zostały one właściwie udokumentowane i zostały zrealizowane zgodnie z zawartymi umowami oraz prawidłowo rozliczone, przy czym w jednym przypadku opis przedmiotu zamówienia, stanowiący załącznik nr 1 do specyfikacji warunków zamówienia (dalej: „SWZ”) nie spełniał wymogu art. 99 ust. 1 Pzp, co opisano w pkt 4 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
  - dwa zamówienia o wartości 203,1 tys. zł na organizację obozów historyczno-patriotycznych dla dzieci, przygotowano i przeprowadzono w sposób naruszający zasadę zachowania uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców, określoną w § 3 ust. 1 pkt 1 zarządzenia w sprawie udzielania zamówień publicznych w IPN, co opisano w pkt 5 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
  - 61 zbadanych zamówień, w wyniku których poniesiono wydatki w kwocie ogółem 1.843,9 tys. zł dotyczyło projektów: Pomorski Kongres Pamięci Narodowej⁶², Kongres Pamięci Narodowej w Warszawie⁶³, „Szlaki Nadziei. Odysej Wolności”⁶⁴, „Miś Wojtek”⁶⁵, koncert kolęd⁶⁶, związanych z postacią Danuty Siedzikówny „INKI”⁶⁷ 24,0 tys. zł. Powyższe wydatki poniesiono z naruszeniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych

---

⁶⁰ Dz. U. z 2025 r. poz. 514.

⁶¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 – dalej: „Pzp”.

⁶² 47 wydatków w wysokości 1.571,9 tys. Całość wydatków poniesionych przez Oddział IPN w Gdańsku na organizację Pomorskiego Kongresu Pamięci Narodowej wyniosła 1.732,5 tys. zł.

⁶³ Sześć wydatków w wysokości 106,5 tys. zł

⁶⁴ Jeden wydatek w kwocie 337,0 tys. zł.

⁶⁵ Trzy wydatki w wysokości łącznej 113,8 tys. zł.

⁶⁶ Jeden wydatek w kwocie 28,0 tys. zł.

⁶⁷ Trzy wydatki w wysokości łącznej 24,0 tys. zł.

- w ustawie o finansach publicznych. Ww. wydatki ujęto w pkt 3 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- 22 zamówienia, w wyniku których poniesiono wydatki na łączną kwotę 356,5 tys. zł wydatkowano na organizację wydarzeń kulturalno-edukacyjnych (w tym koncertów i benefisów), w celu realizacji zadań określonych w art. 53 pkt 4 i 5 art. 53a lub art. 53j ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu⁶⁸, w tym:
    - 1) dwa wydatki w 2022 r. w łącznej wysokości 30,5 tys. zł na organizację wystawy⁶⁹ „Przekop Mierzei Wiślanej. Historyczna konieczność”;
    - 2) jeden wydatek w 2023 r. w wysokości 9,9 tys. zł na koncert Capellii Gedanesis wspólnie z parafią p.w. Chrystusa Króla w Gdańsku oraz Totalizatorem Sportowym. Wydarzenie to zorganizowano w wigilię 24. Rocznicy beatyfikacji 108. Polskich męczenników zamordowanych podczas II wojny światowej przez Niemców, w ramach prowadzenia przez IPN działalności związanej z upamiętnianiem historycznych wydarzeń, miejsc oraz postaci w dziejach walk i męczeństwa Narodu Polskiego.
    - 3) dwa wydatki w łącznej wysokości 90,2 tys. zł⁷⁰ na koncerty „Byśmy byli jedno”, związane z popularyzacją najnowszej historii Polski i edukowaniem społeczeństwa;
    - 4) cztery wydatki w 2024 r. w łącznej wysokości 19,4 tys. zł na Rodzinny Piknik Historyczny na terenie parafii Ojców Franciszkanów w Nowym Porcie – Oddział IPN w Gdańsku były jednym z dwóch organizatorów wydarzenia, które – zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Oddziału – miało charakter edukacyjny i patriotyczny;
    - 5) trzy wydatki w łącznej wysokości 61,1 tys. zł⁷¹ na zakup usługi gastronomicznej (2022 r.) oraz historycznych maskotek Klubu Sportowego Gedania w związku z obchodami 100-lecia i 102-lecie istnienia tego klubu;
    - 6) dwa wydatki w 2024 r. w łącznej kwocie 92,4 tys. zł na organizację wystawy „Miasto ruin – miasto nadziei. Gdańsk zniszczony – Gdańsk odrodzony”;
    - 7) jeden wydatek w 2024 r. w kwocie 2,0 tys. zł na koncert Chóru Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego w Kościele Misyjnym w Gdańsku dla upamiętnienia bł. Ks. Józefa Popiełuszki;

---

⁶⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 102 ze zm. – dalej: „ustawa o IPN”.

⁶⁹ Dwa wydatki – na zasilenie energią elektryczną wystawy oraz usługę gastronomiczną dla gości wernisażu.

⁷⁰ 51,2 tys. zł w 2023 r. oraz 39,0 tys. zł w 2024 r.

⁷¹ Dwa wydatki w 2022 r. na łączną kwotę 26,7 tys. zł oraz jeden w 2024 r. w wysokości 34,4 tys. zł

- 8) pięć wydatków w łącznej wysokości 44,7 tys. zł⁷² na organizację dwóch benefitów przedstawicieli⁷³ opozycji antykomunistycznej
- 9) dwa wydatki w łącznej kwocie 6,3 tys. zł w 2023 r. dotyczące organizacji recitalu Wiesława Wodyka – jak wyjaśnił Dyrektor Oddziału recital był elementem obchodów rocznicy masakry grudniowej 1970 r. na Wybrzeżu wpisywał się w realizację ustawowych zadań IPN związanych z popularyzacją i upowszechnianiem wiedzy historycznej.

Wydatki dotyczące organizacji benefitów, organizację wystaw „Przekop Mierzi Wiślanej. Historyczna konieczność” i „Miasto ruin – miasto nadziei. Gdańsk zniszczony – Gdańsk odrodzony”, koncerty „Byśmy byli jedno”, obchody rocznicy istnienia Klubu Sportowego Gedania oraz Rodzinny Piknik Historyczny poniesiono z naruszeniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie o finansach publicznych. Ww. wydatki ujęto w pkt 3 w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;

- 22,2 tys. zł wydano na promocję książek Sławomira Cenckiewicza pt. „Agentura”⁷⁴ oraz „Historia”⁷⁵) – zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Oddziału zadanie to zrealizowano na podstawie art. 53 pkt 4 ustawy o IPN, czyli upowszechnianie badań innych instytucji, organizacji i osób nad problematyką stanowiącą przedmiot działania IPN. Ponadto Dyrektor Oddziału wskazał, że książki Pana Sławomira Cenckiewicza w ogromnym stopniu oparte są na materiałach zgromadzonych w Archiwach IPN, a jednym z powodów i celów organizacji spotkań było zwrócenie uwagi na wielkie znaczenie źródeł zgromadzonych w Archiwum IPN dla badania najnowszej historii Polski;
- 19 zamówień, w wyniku których poniesiono wydatki w kwocie ogółem 99,9 tys. zł dotyczyły organizacji lub współorganizacji następujących eventów sportowo-historycznych:
  - 1) cztery zamówienia, w wyniku których poniesiono łączne wydatki w kwocie 13,7 tys. zł⁷⁶ – Regaty Żeglarskie im. Gen. M. Żaruskiego dotyczące zakupu koszulek oraz posiłków regeneracyjnych (2022 r.) lub medali i pucharów (2024 r.) dla uczestników regat;
  - 2) jedno zamówienie, w wyniku którego poniesiono wydatek w kwocie 1,9 tys. zł w 2023 r. – rajd motocyklowy „Śladami Zdzisława Badochy” – wydatki Oddziału dotyczyły wynajmu sali oraz poczęstunku;

---

⁷² W 2022 r. – 11,7 tys. zł na usługę gastronomiczną podczas benefitu [...] oraz w 2023 r. – 33,0 tys. zł na zaproszenia, wynajem sali, tort oraz usługę konferansjerską podczas benefitu [...]. Treść wyłączonego na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

⁷³ Treść wyłączonego na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

⁷⁴ 16,3 tys. zł w 2022 r. – pięć wydatków w zakresie usługi gastronomicznej, wynajmu sali, wydruku zaproszeń oraz nagrania.

⁷⁵ 6,0 tys. zł w 2023 r. – dwa wydatki dot. wynajmu sali oraz projektu zaproszeń.

⁷⁶ 7,9 tys. zł w 2022 r. (dwa wydatki) oraz 5,8 tys. zł w 2024 r. (dwa wydatki).

- 3) jedno zamówienie, w wyniku którego poniesiono wydatek w kwocie 3,7 tys. zł w 2023 r. – VI Rajd Piaśnicki – wydatki Oddziału dotyczyły wydruku 10,0 tys. sztuk ulotek promujących wydarzenie;
- 4) trzy zamówienia, w wyniku których poniesiono łączne wydatki w wysokości 19,7 tys. zł⁷⁷ – na zakup koszulek z nadrukiem dla uczestników XXI i XXII Rajdu Pieszego Szlakiem Żołnierzy 5. Wileńskiej Brygady AK mjr Łupaszki;
- 5) dwa zamówienia, w wyniku których poniesiono łączne wydatki w wysokości 5,0 tys. zł w 2024 r.⁷⁸ – turniej piłkarski Wojciecha Najsarka w 102. Rocznice powstania Klubu Sportowego Gedania – wydatki Oddziału dotyczyły wydruku plakatów i ulotek dotyczących turnieju oraz wykonania medali dla uczestników;
- 6) dwa zamówienia, w wyniku których poniesiono wydatki w 2024 r. w łącznej kwocie 4,1 tys. zł – na usługę gastronomiczną oraz przewóz rowerów uczestników Rajdu Rowerowego „Szlakiem osadników z Wołynia na Żuławach Wiślanych” ;
- 7) pięć zamówień, w wyniku których poniesiono wydatków w łącznej wysokości 40,1 tys. zł na współorganizację z Klubem Lekkoatletycznym Lechii Gdańsk pięciu wydarzeń o charakterze sportowym⁷⁹. Dyrektor Oddziału wyjaśnił, że podczas tych wydarzeń pracownicy IPN popularyzowali wiedzę i przekazywali wiedzę historyczną poprzez prelekcje, prezentacje, kolportaż bezpłatnych materiałów edukacyjnych ;
- 8) jedno zamówienie, w wyniku którego poniesiono wydatek w 11,7 tys. zł w 2024 r. na zakup koszulek z nadrukiem dla uczestników biegu upamiętniającego 80. Rocznice wybuchu Powstania Warszawskiego;
- dwa zamówienia w 2024 r., w wyniku których poniesiono wydatki w kwocie łącznej 147,5 tys. zł na realizację projektu upamiętniającego Józefa Piłsudskiego, tj. odbudowanie zniszczonego podczas II wojny światowej pomnika J. Piłsudskiego, w Łowie-Osadzie;
- dwa zamówienia, w wyniku których poniesiono wydatki w kwocie 17,7 tys. zł w 2024 r. poniesiono na realizację projektu upamiętniającego Prezydenta Lecha Kaczyńskiego, tj. tablicę pamiątkową oraz nagranie dyskusji;
- cztery zamówienia, w wyniku których poniesiono wydatki w łącznej wysokości 46,8 tys. zł w 2024 r. na realizację projektów upamiętniających ks. Jerzego Popiełuszkę, tj. tablicy upamiętniającej, dwóch rzeźb figuratywnych oraz wydanie okolicznościowej czterostronicowej wkładki w specjalnym numerze „Tygodnika Solidarność”;
- jedno zamówienie, w wyniku którego poniesiono wydatek w kwocie 79,0 tys. zł w 2024 r. poniesiono na zakup projektora instalacyjnego laserowego. Urządzenie zostało zainstalowane na ścianie bocznej budynku Oddziału IPN w Gdańsku. Dyrektor Oddziału wyjaśnił, że projektor wykorzystywany był do

---

⁷⁷ Dwa wydatki w 2023 r. na kwotę 14,6 tys. zł oraz jeden w 2024 r. na kwotę 5,6 tys. zł.

⁷⁸ Dwa wydatki.

⁷⁹ Współorganizacja Biegowego Grand Prix Orunia im. Inki w 2022, 2023 i 2024 r. – 7,4 tys. zł, 8,6 tys. zł oraz 8,0 tys. zł, współorganizacja 58. Festiwalu Chodu i Biegu im. Obrońców Poczty Polskiej w 2023 r. oraz 2024 r. – 5,0 tys. zł oraz 11,1 tys. zł

promowania treści historycznych oraz edukowania społeczeństwa w przestrzeni publicznej poprzez wyświetlanie historycznych treści na grafikach i animacjach na ścianie budynku. Wskazał, że na projektorze prezentowane były materiały graficzne popularyzujące rocznice ważnych wydarzeń historycznych oraz dni pamięci narodowych;

- jedno zamówienie, w wyniku którego poniesiono wydatek w kwocie 42,3 tys. zł dotyczyło opracowania spisów zdawczo-odbiorczych, digitalizacji i przygotowania do archiwizacji akt w ramach umowy zlecenia;
- siedem zamówień, w wyniku których poniesiono wydatki w łącznej wysokości 115,7 tys. zł dotyczyło wynajmu pomieszczeń magazynowych na potrzeby Oddziału IPN w Gdańsku;
- 39 zamówień, w wyniku których poniesiono wydatki w łącznej 433,9 tys. zł na realizację działań marketingowych/promocyjnych oraz prowadzenie kampanii reklamowych, informacyjnych. Głównym celem wydatków poniesionych na działania marketingowe było dotarcie z przygotowaną merytorycznie informacją odnośnie działalności statutowej IPN oraz realizacją działań misyjnych IPN. Dobór kanałów komunikacyjnych gwarantował zaangażowanie optymalnych nośników medialnych od osiągnięcia założonych celów, tj. dotarcia do jak największej liczby odbiorców.

(dowód: akta kontroli str. 1912-4160)

2.5. W Oddziale IPN w Gdańsku zasady planowania, realizacji, rozliczania kosztów podróży służbowych na terenie kraju i poza jego granicami uregulowano w zarządzeniu nr 20/18 Prezesa IPN z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie krajowych i zagranicznych podróży służbowych pracowników IPN.

(akta kontroli str. 4165-4182)

W latach 2021-2024 na krajowe podróże służbowe pracowników Oddziału IPN w Gdańsku poniesiono wydatki w wysokości odpowiednio: 82,8 tys. zł, 138,3 tys. zł⁸⁰, 174,5 tys. zł⁸¹ oraz 140,6 tys. zł⁸², z tego:

- Kierownictwo Oddziału IPN w Gdańsku – 4,1 tys. zł, 16,1 tys. zł, 10,9 tys. zł oraz 6,7 tys. zł;
- Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – 4,0 tys. zł, 4,0 tys. zł, 5,7 tys. zł, 8,1 tys. zł;
- Oddziałowe Biuro Lustracyjne – 10,8 tys. zł, 24,5 tys. zł, 27,5 tys. zł, 24,6 tys. zł;
- Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej – 7,8 tys. zł, 34,4 tys. zł, 43,0 tys. zł oraz 15,0 tys. zł;
- Delegatura w Bydgoszczy – 0,7 tys. zł, 7,8 tys. zł, 28,0 tys. zł oraz 41,4 tys. zł;
- Oddziałowe Archiwum – 8,3 tys. zł, 12,2 tys. zł, 5,8 tys. zł, 8,1 tys. zł;

---

⁸⁰ 0,5% wydatków ogółem.

⁸¹ 0,6% wydatków ogółem.

⁸² 0,4% wydatków ogółem.

- Wieloosobowe stanowiska ds. upamiętniania walk i męczeństwa – 2,2 tys. zł, 3,3 tys. zł, 3,0 tys. zł oraz 2,4 tys. zł;
- Wieloosobowe stanowisko ds. poszukiwań i identyfikacji – 7,4 tys. zł, 6,7 tys. zł, 4,4 tys. zł, 6,8 tys. zł;
- Oddziałowe Biuro Administracyjno-Gospodarcze – 14,2 tys. zł, 4,8 tys. zł, 4,9 tys. zł, 2,0 tys. zł;
- Referat Finansowo-Księgowy – 0,1 tys. zł w 2022 r. , 0,3 tys. zł w 2023 r.;
- Referat Ochrony – 4,7 tys. zł, 1,2 tys. zł, 2,4 tys. zł, 1,0 tys. zł;
- Stanowisko ds. BHP – 0,1 tys. zł, 1,2 tys. zł, 2,1 tys. zł oraz 1,5 tys. zł;
- Stanowisko ds. Kadr – 0,2 tys. zł w 2023 r.

W latach 2021-2024 na zagraniczne podróże służbowe pracowników Oddziału IPN w Gdańsku poniesiono wydatki w wysokości odpowiednio: 43,7 tys. zł, 133,5 tys. zł⁸³, 170,7 tys. zł⁸⁴ oraz 34,3 tys. zł⁸⁵, z tego:

- Kierownictwo Oddziału IPN w Gdańsku – 0,0 tys. zł, 12,1 tys. zł, 4,5 tys. zł oraz 8,5 tys. zł;
- Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – 4,9 tys. zł w 2022 r.;
- Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej – 15,4 tys. zł, 24,7 tys. zł, 89,6 tys. zł oraz 19,4 tys. zł;
- Delegatura w Bydgoszczy – 0,0 tys. zł, 27,9 tys. zł, 19,2 tys. zł oraz 3,5 tys. zł;
- Oddziałowe Archiwum – 22,1 tys. zł, 53,0 tys. zł, 39,8 tys. zł i 0,0 tys. zł;
- Oddziałowe Biuro Administracyjno-Gospodarcze – 2,2 tys. zł w 2022 r. oraz 7,1 tys. zł w 2023 r.;

(akta kontroli str. 4183, 4187-4189)

W latach 2022-2024 pracownicy Oddziału IPN w Gdańsku uczestniczyli w podróżach krajowych i zagranicznych związanych z projektami IPN:

- Kongres Pamięci Narodowej w Warszawie w 2023 r. – poniesione wydatki wyniosły 23,4 tys. zł dla łącznie 35 osób w związku z obsługą stoisk edukacyjnych w Strefie Edukacyjnej Podróży Historycznej;
- Kongres Pamięci Narodowej w Poznaniu w 2024 r. – poniesione wydatki 2,0 tys. zł dla pięciu osób, w związku z obsługą stoiska edukacyjnego w Strefie Edukacji;
- projekty dotyczące postaci Danuty Siedzikówny „Inki” – 4,0 tys. zł w 2022 r. oraz 9,8 tys. zł w 2023 r. (jedna osoba);
- promocja gry komputerowej Warsaw Rising oraz Gra Szyfrów – 9,8 tys. zł w 2023 r., jedna osoba (delegacja zagraniczna), w związku z prezentacją gry podczas Pax West Seattle;
- projekt Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności – 0,3 tys. zł w 2022 r., w związku z udziałem w spotkaniu podsumowującym realizację projektu;

---

⁸³ 0,5% wydatków ogółem.

⁸⁴ 0,6% wydatków ogółem.

⁸⁵ 0,1% wydatków ogółem.

- projekty dotyczące postaci Miś Wojtek – 6,0 tys. zł w 2022 r., w związku z udziałem pracownika w finale II Polonijnego Turnieju Misia Wojtka w charakterze sędziego, 8,6 tys. zł w 2023 r., w związku z prowadzeniem zajęć edukacyjnych podczas pikniku Polish Heritage Day w Londynie, oraz 4,6 tys. zł w 2024 r., w związku z prowadzeniem zajęć edukacyjnych o Misiu Wojtku w polskiej szkole w Cavan.

(akta kontroli str. 4185-4186)

W wyniku badania 11 przypadków delegacji krajowych na łączną kwotę 7,8 tys. zł i 11 przypadków delegacji zagranicznych, na łączną kwotę 111,1 tys. zł ustalono, m.in. że:

- polecenia wyjazdów były związane z realizacją zadań ustawowych IPN;
- badane polecenia wyjazdów zostały zlecone przez uprawnioną osobę i prawidłowo ustalono warunki odbywania podróży służbowej;
- prawidłowo i terminowo rozliczono koszty podróży;
- w przypadku podróży zagranicznych każdorazowo sporządzono sprawozdanie z podróży służbowych.

(akta kontroli str. 4190-4280)

2.6. W badanym okresie w Oddziale IPN w Gdańsku nie obowiązywały procedury wewnętrzne w zakresie planowania oraz dokonywania zakupów majątkowych. Jak wyjaśniła Główna księgowa, potrzeby zakupów zgłaszane były ustnie lub mailowo przez poszczególne komórki organizacyjne oraz administratorów IT do Oddziału Biura Administracyjno-Gospodarczego, a po uzgodnieniu ich z Dyrektorem Oddziału i po jego akceptacji wskazywane były w załączniku BW-IA i przekazywane do Głównej Księgowej celem przesłania do Centrali IPN w Warszawie.

Oddział w latach 2022-2024 poniósł wydatki majątkowe jedynie na zakupy inwestycyjne (zakup dóbr gotowych) w łącznej wysokości 1 411,9 tys. zł⁸⁶. W pierwotnym planie wydatków majątkowych zaplanowano: trzy zadania⁸⁷ w 2022 r. (o wartości 560,0 tys. zł), cztery zadania⁸⁸ w 2023 r. (270,0 tys. zł), trzy zadania⁸⁹ w 2024 r. (o wartości 1 050,0 tys. zł) oraz trzy⁹⁰ w 2025 r. (260,0 tys. zł). Zrealizowano dwa z trzech planowanych zadań w 2022 r., trzy z czterech zadań w 2023 r. (216,5 tys. zł) oraz łącznie siedem zadań w 2024 r. z tego dwa z trzech ujętych w pierwotnym planie⁹¹ oraz pięć nowych zadań⁹². Do 31 marca 2025 r. żadne z zadań planowanych na 2025 r. nie zostało zrealizowane.

⁸⁶ W 2022 r. - 581,5 tys. zł, w 2023 r. - 216,5 tys. zł oraz w 2024 r. - 613,8 tys. zł.

⁸⁷ Tj.: 1. Zakup pojazdów z napędem elektrycznym, 2. Switche do serwerowni (dwie sztuki), 3. skanery A3 z podajnikiem na potrzeby archiwum w Gdańsku i Bydgoszczy (trzy sztuki).

⁸⁸ Tj. 1. Wymiana Macierz Dyskowej, 2. Wymiana Urządzeń wielofunkcyjnych (dwie sztuki), 3. Wymiana stacji do podglądu z kamer CCTV, 4. Wymiana wyeksploatowanych skanerów A3.

⁸⁹ Tj. 1. Pojazdy z napędem elektrycznym, 2. Wymiana pojazdu typu BUS, 3. Wymiana bibliotek taśmowych.

⁹⁰ Tj. System wizualizacji Impro BMS w budynku IPN, 2. Wymiana serwerów Backupu i switchy FC, 3. Wymiana skanerów aktowych.

⁹¹ O wartości łącznej 453,6 tys. zł

⁹² O wartości łącznej 160,2 tys. zł

W badany okresie odstąpiono od realizacji łącznie dwóch zadań, tj.:

- jednego w 2022 r. pn. „Skanery A3 z podajnikiem na potrzeby archiwum w Gdańsku i Bydgoszczy (3 szt.)” o planowanej wartości 120,0 tys. zł, co wynikało ze wzrostu cen dla realizacji pozostałych dwóch zadań realizowanych w pierwszej kolejności i braku wystarczających środków na jego realizację;
- jednego zadania w 2024 r. pn. „Nowe pojazdy z napędem elektrycznym” o planowanej wartości 580,0 tys. zł, co wynikało z weryfikacji rzeczywistych potrzeb jednostki która ze względu na rodzaj zadań wymagających realizowania dłuższych tras i konieczności docierania do małych miejscowości a jednocześnie przy słabo rozwiniętej infrastrukturze ładowania, samochody elektryczne nie byłyby w pełni funkcjonalne i nie zaspokoilyby potrzeb jednostki. Uwzględnienie w planie zakupu samochodów elektrycznych, jak wyjaśniła Główna księgowa, wynikało z zamiaru elektryfikacji floty, zgodnie z ustawą o elektromobilności.

Ponadto w 2023 r. jedno z zadań⁹³ zaplanowanych w ustawie budżetowej, zostało zrealizowane ze środków bieżących (§ 427 zakup usług remontowych, a nie jak pierwotnie planowano z § 606 Wydatki na zakupy inwestycyjne). Ww. jak wyjaśniła Główna księgowa, wynikało z tego że stacja była elementem całego systemu CCT, a w związku z tym wydatek ten docelowo uznano za wymianę jego części.

W latach 2023 i 2024 pierwotnie planowane w ustawie wydatki majątkowe były zmniejszane w trakcie roku i ostatecznie niższe niż zrealizowane, tj. o 53,5 tys. zł w 2023 r. oraz o 436,2 tys. zł w 2024 r. co wynikało głównie:

- w 2023 r. z realizacji jednego z czterech zadań⁹⁴ które z uwagi na powstałe oszczędności przetargowe zrealizowano taniej niż pierwotnie planowano (oszczędności wyniosły 48,4 tys. zł) jak również z powstałych oszczędności w związku ze sfinansowaniem jednego z zadań⁹⁵ z wydatków bieżących, a nie jak pierwotnie planowano majątkowych (w związku ze zmianą jego klasyfikacji);
- w 2024 r. odstąpienia od realizacji zdania dotyczącego zakupu samochodów elektrycznych, w wyniku czego powstały oszczędności w wysokości 580,0 tys. zł.

W latach 2022 i 2023 nie zostały wprowadzone do planu rzeczowo-finansowego nowe zadania, natomiast w 2024 r. wprowadzono do planu i zrealizowano łącznie pięć nowych zadań⁹⁶ (na kwotę łączną 160,2 tys. zł). Środki na ich

---

⁹³ Dot. Wymiany stacji do podglądu z kamer CCTV planowanego w ustawie budżetowej na 16,5 tys. zł.

⁹⁴ Pn.: Wymiana macierzy dyskowej z 2018 r. 1 szt. w serwerowni z Bydgoszczy,

⁹⁵ Dot. Wymiany stacji do podglądu z kamer CCTV planowanego w ustawie budżetowej.

⁹⁶ Dotyczące zakupów projektora, skanera, komputerów do prac graficznych, laptopa do obróbki filmów oraz laptopa o podwyższonej odporności.

realizację zostały przeniesione z zadania z którego z realizacji w 2024 zrezygnowano (tj. zakup dwóch samochodów elektrycznych).

W badanym okresie Dyrektor Oddziału IPN nie wnioskował o dokonywanie blokad wydatków majątkowych. Wydatki majątkowe nie były finansowane ze środków rezerwy ogólnej bądź rezerw celowych.

(akta kontroli str. 4281-4337)

W okresie objętym kontrolą Oddział dokonywał jedynie wydatków na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (§6060). W tym zakresie w poszczególnych latach:

- w 2022 roku wydatki majątkowe w całości (100% - łącznie 581,5 tys. zł z przeznaczeniem na pojazdy i specjalistyczny sprzęt IT) stanowiły wydatki ogólne w celu realizacji wszystkich zadań IPN wymienionych w ustawie;
- w 2023 roku wydatki na jedno z czterech zadań (42,3% w danym roku, w wysokości 91,6 tys. zł) stanowiły wydatki ogólne (macierz dyskowa do serwerowni) w celu realizacji wszystkich zadań IPN wymienionych w ustawie. Wydatki na dwa kolejne zadania łącznie 124,9 tys. zł w części 102,3 tys. zł (47,24%) zostały poniesione na potrzeby Oddziałowego Archiwum w Gdańsku (skaner i urządzenie wielofunkcyjne) i Wydziału Archiwalnego w Bydgoszczy (skaner) w celu realizacji zadań ustawowych tj.: gromadzenie, opracowywanie, digitalizacja i udostępnianie dokumentów, a w części 22,6 tys. zł (10,44%) na potrzeby Oddziałowego Biura Lustracyjnego (urządzenie wielofunkcyjne) w celu realizacji zadań ustawowych tj.: opracowywanie i publikowanie informacji w BIP IPN oraz w katalogach tematycznych, prowadzenie rejestru oświadczeń lustracyjnych i ich analiza, przygotowywanie postępowań lustracyjnych;
- w 2024 roku wydatki na dwa z ośmiu zadań (73,91% w wysokości 453,6 tys. zł z przeznaczeniem na samochód i biblioteki taśmowe do serwerowni) stanowiły wydatki ogólne w celu realizacji wszystkich zadań IPN wymienionych w ustawie. W przypadku pozostały sześciu zadań:
  - 1) wydatki na jedno zadanie w wysokości 33,4 tys. zł (5,4%) dokonano na potrzeby Oddziałowego Archiwum w Gdańsku (skaner) w celu realizacji zadań ustawowych tj.: gromadzenie, opracowywanie, digitalizacja i udostępnianie dokumentów;
  - 2) wydatki na trzy zadania w wysokości 114,3 tys. zł (18,6%) dokonano na potrzeby Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej (projektor, komputery do prac graficznych i obróbki filmów) w celu realizacji zadań ustawowych tj.: działalność edukacyjna, wystawiennicza, badawcza, wydawnicza i dokumentacyjna;
  - 3) wydatki na jedno zadanie, w wysokości 12,5 tys. zł (2,0 %) dokonano na potrzeby Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (komputer przenośny do pracy w terenie) w celu realizacji

zadań ustawowych, tj.: prowadzenie śledztw w sprawie zbrodni nazistowskich, komunistycznych oraz przeciwko ludzkości i innych.

(dowód: akta kontroli str. 1540-1566, 4281-4337)

W wyniku objętych badaniem czterech zadań dotyczących zakupu środków trwałych, na łączną kwotę 1 051,9 tys. zł, ustalono m.in., że:

- potrzeba nabycia była zgłaszana przez komórkę, w której środki miały być wykorzystywane;
- zadania były rzetelnie skalkulowane a odpowiednich zmian z planie finansowym dokonano przed zaciągnięciem zobowiązania;
- w trakcie roku nie dokonywano zmian zakresów rzeczowych zadań, a poniesione wydatki przyczyniły się do realizacji celów (zadań) jednostki tj. m.in. umożliwiły wymianę wyeksploatowanego sprzętu, zabezpieczyły potrzeby transportowe lub zapewniły bezpieczeństwo backupu danych;
- będące na stanie środki trwale zostały przekazane do użytkowania⁹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 4338-4354)

2.7. W ramach procedury planowania wydatków oraz działań na dany rok kierownicy komórek organizacyjnych⁹⁸ Oddziału określali zakres planowanych do realizacji najważniejszych zadań i związanych z tym potrzeb. Ponadto, w uzgodnieniu z odpowiednimi biurami Centrali IPN, ustalali liczbę planowanych do realizacji zadań w odniesieniu do poszczególnych celów i mierników, których wykonanie monitorowano, co szerzej opisano w pkt 10 wystąpienia pokontrolnego.

W trakcie roku Dyrektor Oddziału dokonywał analiz stopnia realizacji zadań lub celów przez poszczególne komórki organizacyjne głównie podczas cotygodniowych spotkań z kadrą kierowniczą Oddziału. Sporządzano agendę⁹⁹ ww. spotkań zawierającą listę tematów do omówienia i harmonogram działań zrealizowanych i planowanych do realizacji w najbliższym okresie. Dyrektor wyjaśnił, że w razie potrzeby organizował także spotkania dodatkowe w konkretnych sprawach z udziałem osób zaangażowanych w dane działanie.

Realizację zadań weryfikowali także kierownicy komórek organizacyjnych m.in. podczas bieżącej pracy poprzez monitorowanie i omawianie stanu spraw z pracownikami oraz sporządzanie miesięcznych, kwartalnych i rocznych sprawozdań z wykonywanych zadań, które przesyłano do Centrali IPN. W oparciu o ww. sprawozdania w komórkach organizacyjnych ustalano stan realizacji zadań na potrzeby opracowania informacji rocznej Prezesa IPN,

---

⁹⁷ Na podstawie Księgi Inwentarzowej wg. stanu na dzień 18.03.2025 r.

⁹⁸ Realizujące m.in. zadania w zakresie upamiętniania walk i męczeństwa, poszukiwań i identyfikacji, archiwalne, badawczo-edukacyjne, lustracyjne.

⁹⁹ Przykładowe agendy posiedzenia kadry kierowniczej z dnia 27 lutego 2024 r. i 3 marca 2025 r.

o której mowa w art. 24 ust. 1 i rocznego sprawozdania Prezesa IPN z działalności Instytutu, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o IPN.

Prowadzone w komórkach organizacyjnych rejestry i ewidencje odpowiadały zakresowi ich zadań i pozwalały na ustalenie stanu realizacji spraw w poszczególnych latach objętych kontrolą. Podmiotom zewnętrznym zlecano m.in. prowadzenie prac poszukiwawczo-ekshumacyjnych, wykonanie tablic pamiątkowych i pomników, redakcję, korektę i recenzje publikacji, skład i łamanie, druk broszur, projekty graficzne, usługi transportowe wystaw. Zaplanowane działania zrealizowano, a ewentualne przesunięcia terminów wynikały, jak wyjaśnili naczelnicy komórek organizacyjnych Oddziału, z przyczyn niezależnych¹⁰⁰.

W okresie objętym kontrolą Oddział realizował zadania we współpracy z komórkami organizacyjnymi Centrali IPN, w tym m.in. z Biurem Przystanków Historia¹⁰¹ i Biurem Wydarzeń Kulturalnych¹⁰².

(akta kontroli str. 4835-4844, 4994-4983)

2.8. W latach 2022-2025 (I kwartał) użytkownikami służbowych kart płatniczych było łącznie siedmiu pracowników, tj.

- Dyrektor Oddziału¹⁰³, dwaj byli Dyrektorzy Oddziału¹⁰⁴, Zastępca Dyrektora Oddziału¹⁰⁵ oraz Naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej, posiadający karta z limitem wydatków w wysokości 5,0 tys. zł;
- główny specjalista w Wydziale Archiwalnym w Delegaturze IPN w Bydgoszczy, posiadający kartę z limitem wydatków w wysokości 3,0 tys. zł dla transakcji bezgotówkowych i 1,0 tys. zł dla wypłat gotówkowych;
- główny specjalista w Oddziałowym Biurze Administracyjno-Gospodarczym, posiadający kartę z limitem wydatków w wysokości 4,0 tys. zł dla transakcji bezgotówkowych i 0,5 tys. zł dla wypłat gotówkowych.

Każdy pracownik będący użytkownikiem służbowej karty płatniczej złożył oświadczenie, o którym mowa w § 9 zarządzenie nr 7/14 Prezesa IPN z dnia

---

¹⁰⁰ M.in. takich jak: pozyskanie nowych materiałów przez autorów książek, wprowadzanie zmian po recenzjach, konieczność naniesienia poprawek graficznych, wydłużenie procedur przy realizacji upamiętnień, w tym uzyskania zgód na montaż upamiętnień bądź zaplanowanych prac poszukiwawczo-ekshumacyjnych.

¹⁰¹ M.in. takie jak: dodatek o Annie Walentynowicz do gazety Polskiej Codziennie, produkcja pluszowych maskotek „Miś Wojtek” wykorzystywanych podczas spektakli „Teatrzyk Misia Wojtka”, organizacja obozu patriotycznego dla dzieci w wieku 10-14 lat uczestników konkursu „Bohaterowie walk o wolność Polski 1918-89” w terminie 8-14 lipca 2023 r., realizacja zajęć dla młodzieży w wieku 12-18 lat w ramach projektu „Drużyna Inki” w dniach 20-21 listopada 2024 r.

¹⁰² M.in. takie jak: przygotowanie i wykonanie widowiska słowno-muzycznego „Byliśmy byli jedno”, poświęconego trzem wybitnym kapłanom XX w. – prymasowi Wyszyńskiemu, ks. Karolowi Wojtyłcie i ks. Franciszkowi Blachnickiemu oraz koncert kolęd w wykonaniu Warszawskiej Orkiestry Sentymentalnej w dniu 28 grudnia 2024 r. w Parafii Rzymskokatolickiej Św. Trójcy w Rypinie.

¹⁰³ Od 2 stycznia 2024 r.

¹⁰⁴ W tym jeden w okresie od 30 stycznia do grudnia 2023 r. jako główny specjalista w Referacie Badań Historycznych w Delegaturze IPN w Bydgoszczy.

¹⁰⁵ Od 8 stycznia 2024 r.

25 stycznia 2014 r. w sprawie regulaminu korzystania ze służbowych kart płatniczych użytkowanych przez pracowników IPN.

Użytkowanie przez Oddział IPN w Gdańsku kart płatniczych było bezpłatne.

(akta kontroli str. 4462-4485)

W wyniku badania użytkowania wszystkich służbowych kart płatniczych w wybranych trzech miesiącach każdego roku objętego kontrolą¹⁰⁶, w wyniku których poniesiono wydatki w łącznej wysokości 77,5 tys. zł ustalono m.in., że:

- korzystanie z kart płatniczych odbywało się zgodnie z przyjętymi procedurami, tj. wydatek pokryty służbową kartą płatniczą był potwierdzony dowodem księgowym oraz wydrukiem z terminala kart płatniczych, a w przypadku transakcji internetowych – potwierdzeniem dokonania transakcji kartą płatniczą;
- dowody księgowe przekazywane były do Oddziału IPN w Gdańsku terminowo;
- opisy dowodów księgowych zawierały m.in. adnotacje pracownika będącego użytkownikiem służbowej karty płatniczej z uzasadnieniem pokrycia wydatków ze środków publicznych oraz klauzulą „płatności dokonał (imię i nazwisko) przy użyciu służbowej karty płatniczej”;
- wszystkie wydatki związane były z działalnością Oddziału IPN w Gdańsku.

(akta kontroli str. 4486-4834)

2.10. W okresie objętym kontrolą Dyrektor realizował działania w zakresie kontroli zarządczej w Oddziale na podstawie procedur wprowadzonych zarządzeniem nr 1/11 Prezesa IPN z 28 stycznia 2011 r. Nie przyjął dodatkowych procedur wewnętrznych w ww. zakresie. Dyrektor określał roczny plan działalności w ramach planowania wydatków budżetowych, a także cele i mierniki określające stopień realizacji założonych celów.

W odniesieniu do komórek organizacyjnych realizujących działalność: archiwalną, śledczą, lustracyjną, badawczo-edukacyjną, w tym wydawniczą; poszukiwawczą, w zakresie upamiętniania walk i męczeństwa, w Oddziale przyjęto odpowiednio mierniki m.in. takie jak: liczba uporządkowanych i opracowanych dokumentów udostępnianych w postaci cyfrowej wszystkim kategoriom wnioskodawców, liczba postępowań zakończonych przez prokuratorów IPN w ciągu roku, liczba osób, odnośnie których zebrano i ostatecznie zweryfikowano informacje, liczba zrealizowanych przedsięwzięć/publikacji, w tym naukowych, liczba zrealizowanych przedsięwzięć w ramach prowadzonych prac poszukiwawczych, liczba obiektów wprowadzonych do ewidencji miejsc pamięci narodowej oraz liczba przeprowadzonych lustracji miejsc pamięci narodowej.

Planowaną wartość mierników do osiągnięcia na koniec roku w ww. komórkach organizacyjnych ustalono, jak wyjaśnili naczelnicy ww. komórek organizacyjnych,

---

¹⁰⁶ Tj. marzec, czerwiec, wrzesień 2022 r., kwiecień, lipiec, październik 2023 r., maj, sierpień, grudzień 2024 r. oraz styczeń i luty 2025 r.

m.in. na podstawie analizy liczby realizowanych spraw w latach poprzednich, planów wydawniczych, artykułów zleconych pracownikom, oceny możliwości wykonania prac np. poszukiwawczych, przy uwzględnieniu występującego ryzyka zmian¹⁰⁷. Wykonanie mierników działalności monitorowano poprzez miesięczne sprawozdania przekazywane do Głównej Księgowej oraz do odpowiednich biur Centrali IPN oraz sprawozdania roczne¹⁰⁸.

Dyrektor Oddziału co roku dokonywał, zgodnie z § 9 ust. 2 ww. zarządzenia nr 1/11, identyfikacji ryzyka w poszczególnych obszarach działalności, na podstawie której określano priorytety kierownictwa na następny rok. Naczelnicy ww. komórek organizacyjnych wyjaśnili, że w celu zminimalizowania poziomu zidentyfikowanego ryzyka, omawiano m.in. na bieżąco prowadzone sprawy z pracownikami i wcześniej rozpoczynano procedowanie realizacji zadań.

Dyrektor co roku przeprowadzał także samoocenę kontroli zarządczej, do czego zobowiązywał § 11 ust. 3 ww. zarządzenia. W kwestionariuszach samooceny za lata 2022-2023¹⁰⁹ nie sformułowano wniosków.

(akta kontroli str. 4835-5199)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku 16 zamówień, których wartość przekraczała 10,0 tys. zł (z 68 badanych w ramach zakupu usług i dostaw oraz zawierania umów cywilnoprawnych), w wyniku których Oddział IPN w Gdańsku poniósł wydatki w wysokości 435,7 tys. zł, nie sporządzono zestawienia porównawczego minimum trzech ofert różnych wykonawców albo uzasadnienia zasadności powierzenia wykonania zamówienia danemu wykonawcy, wymaganych § 6 ust. 7 pkt 6 zarządzenia w sprawie udzielania zamówień publicznych w IPN, lub sporządzone uzasadnienie wyboru wykonawcy nie wskazywało na obiektywne przesłanki (np. jedyny wykonawca, przymus ustawowy) zastosowania trybu niekonkurencyjnego, co naruszało zasady wynikające z art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp dotyczące gospodarnego i oszczędnego wydatkowania środków, tj.:

---

¹⁰⁷ Wynikających np. z okrągłych rocznic wydarzeń historycznych bądź spadku zainteresowania zasobem archiwalnym.

¹⁰⁸ Zaplanowaną wartość ww. mierników osiągnięto w latach 2022-2024 dla ww. komórek organizacyjnych realizujących działalność: lustracyjną; badawczo-edukacyjną, w tym wydawniczą, a w komórkach: archiwalnej w 2022 i 2023 r., poszukiwawczej w 2024 r., w zakresie upamiętniania walk i męczeństwa w 2022 r. Osiągnięcie niższych od zaplanowanych wartości mierników w przypadku komórki śledczej w latach 2022-2024, poszukiwawczej w 2022 i 2023 r., archiwalnej w 2024 r. oraz w zakresie upamiętniania walk i męczeństwa w 2023 i 2024 r. wynikało, jak wyjaśnili naczelnicy, z przyczyn obiektywnych m.in. takich jak absencja pracowników, brak zgody dysponentów grobu/terenu na przeprowadzenie określonych prac.

¹⁰⁹ Do zakończenia czynności kontrolnych nie sporządzono kwestionariusza samooceny za 2024 r.

- koncert kolęd w wykonaniu Warszawskiej Orkiestry Sentymentalnej 28 grudnia 2024 r. w Parafii Rzymskokatolickiej Św. Trójcy w Rypinie¹¹⁰.

Jak wyjaśnił Dyrektor Oddziału oraz Naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej kryterium wyboru wykonawcy było specjalizowanie się w aranżacjach muzyki okresu przedwojennego z szacunkiem dla dorobku, dziedzictwa artystycznego i historycznego tamtego okresu, a przy wyborze wykonawcy posłużyła się rekomendacją Biura Wydarzeń Kulturalnych IPN.

(akta kontroli 2894-2898, 3971)

- cztery zamówienia na wynajem pomieszczenia magazynowego: na 2025¹¹¹ r. oraz od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. i od 1 lipca do 31 grudnia 2024 r.¹¹² oraz na 2023 r.¹¹³

Jak wyjaśnił Dyrektor Oddziału oraz Naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej były to kontynuacje umowy, ale w zwiększonej przestrzeni. Proponowane warunki lokalowe i lokalizacja spełniały oczekiwania Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej, a w tej cenie i lokalizacji nie było porównywalnych ofert.

(akta kontroli str. 1247, 1892-1925, 2884-2886, 3971-4018)

- nagranie/streaming wydarzeń w dniach 20-21 listopada 2024 r. wraz z „Konferencją Naukową Akcja T4..”¹¹⁴.

Jak wyjaśnił Dyrektor Oddziału zapytanie ofertowe zostało wysłane do trzech podmiotów, a uzyskano odpowiedź od dwóch, dlatego zdecydowano o wyborze tańszej oferty.

(akta kontroli str. 2626-2638, 3971-4003)

- realizacja czterech godzinnych przedstawień teatralnych dla dzieci pt. „Przygody Franka i Wiktorii” w 2024 r.¹¹⁵

Asystent Prasowy Oddziału, sporządzający wniosek o zamówienie oraz Dyrektor Oddziału wyjaśnili zgodnie, że Fundacja K.K., do której skierowano zapytanie ofertowe gwarantowała wysoki poziom artystyczny i profesjonalną realizację, a w notatce o wyborze wykonawcy podkreślono doświadczenie Fundacji w pracy z młodzieżą. Ponadto wskazali, że Fundacja była także autorem scenariusza przedstawienia oraz zapewniała przygotowanie aktorów. Dyrektor Oddziału wyjaśnił ponadto, że „udzielenie zamówienia Fundacji nie było podyktowane brakiem innych wykonawców na rynku, a istotą w pełni zgodny z prawem udzielenia

---

¹¹⁰ Poniesione wydatki – 28,0 tys. zł.

¹¹¹ Wartość zamówienia 51,7 tys. zł, wydatki wg stanu na 31 stycznia 2025 r. – 4,3 tys. zł.

¹¹² Wydatki łączne w 2023 r. – 48,8 tys. zł.

¹¹³ Wydatki w kwocie 44,3 tys. zł.

¹¹⁴ Wydatki w kwocie 21,0 tys. zł.

¹¹⁵ Wydatki w kwocie 12,8 tys. zł.

zamówienia realizacji spektaklu był nierozzerwalny związek zamawianej konkretnej formy i treści spektaklu z wykonawcą, czyli Fundacją K.K.”.

(akta kontroli str. 2483-2490, 4096-4122)

- wykonanie usługi portretów spersonalizowanych w 2024 r.¹¹⁶

Naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej wyjaśnił, że podstawowym kryterium wyboru była możliwość realizacji usługi tworzenia portretów na żywo i w formie elektronicznej. Dokonano rozpoznania rynku w formie telefonicznej, a spośród czterech wykonawców tylko jeden zaoferował możliwość podglądu tworzenia karykatur na żywo oraz wydruk na miejscu.

Dyrektor Oddziału wyjaśnił ponadto, że we wniosku o udzielenie zamówienia wskazano na wyjątkowość oferty oraz wcześniejszą bardzo dobrą współpracę z wykonawcą, a w uwagach wyjaśniono, że pracownia oferowała usługę tworzenia portretów na żywo i w formie elektronicznej.

(akta kontroli str. 2476-2483, 4096-4122)

- usługa druku 1000 szt. opakowań puzzli dla dzieci w 2024 r.¹¹⁷

Kierownik Referatu Edukacji Narodowej Delegatury IPN w Bydgoszczy wyjaśnił, że zamówienie udzielono firmie T., gdyż pozostałe dwie firmy do których skierowano zapytanie ofertowe nie odpowiedziały.

Dyrektor Oddziału wskazał ponadto, że firma T. jest uznanym podmiotem na rynku polskim specjalizującym się w realizacji puzzli i gier edukacyjnych, szczególnie w realizacji produktów bezpiecznych dla dzieci.

(akta kontroli str. 2270-2275, 3971-4003)

- produkcja oraz wykonanie widowiska „Byśmy byli jedno” w 2023 r.¹¹⁸

Jak wyjaśnił Dyrektor Oddziału i Naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej tylko dwóch z czterech pytanym wykonawców było w stanie spełnić wymogi ridera technicznego wydarzenia w konkretnym czasie, a tej dwójki wybrano wykonawcę, który przedstawił korzystniejszą ofertę.

(akta kontroli str. 1892-1912, 3971-4003)

- realizacja 500 szt. historycznej maskotki KS Gedania w 2022 r.¹¹⁹

Były Dyrektor – pełniący obowiązki od 17 stycznia 2022 r. do 4 sierpnia 2023 r. – w odniesieniu ww. zamówienia, że zależało mu na zrealizowaniu maskotki Klubu Sportowego „Gedania” najbardziej zbliżonej swoim wyglądem do przedwojennej, dobrej jakości, którą dzieci poznające dziś

---

¹¹⁶ Wydatki w kwocie 15,6 tys. zł.

¹¹⁷ Wydatki w kwocie 19,1 tys. zł.

¹¹⁸ Wydatki w kwocie 51,2 tys. zł.

¹¹⁹ Wydatki w kwocie 23,4 tys. zł.

historię będą chciały wziąć do ręki i która spowoduje, że zainteresują się historią klubu, Gdańska i Polski.

(akta kontroli str. 1913-1925, 4123-4155)

- cztery zamówienia, tj. na opracowanie spisu zdawczo-odbiorczego, digitalizacja i przygotowanie do archiwizacji spraw z repertorium „S” za lata 2004 do 2007 w 2022 r.¹²⁰, prace polegające na uzupełnianiu danych w Elektronicznym Wykazie postępowań, sporządzaniu listy uczestników postępowań i in. w 2022 r.¹²¹, dwa zamówienia na prace polegające na opracowaniu spisów zdawczo-odbiorczych, digitalizacji, uzupełnianiu danych w Elektronicznym Wykazie postępowań, sporządzaniu listy uczestników postępowań i in. w 2023 r.¹²²

Naczelnik Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wyjaśnił, że wyboru zleceniobiorców dokonano w oparciu o kryterium doświadczenia i kwalifikacji i uznano, że jedynie te osoby mogły wykonać zlecone usługi. Ponadto uznano, że zarządzenie Prezesa nie obowiązuje w tym konkretnym przypadku, gdyż zlecone usługi miały związek z prowadzonymi postępowaniami karnymi, które były wyłączone ze stosowania reżimu prawnego dla zamówień publicznych.

Były Dyrektor – pełniący obowiązki do 16 stycznia 2022 r. – w odniesieniu do z tego okresu wyjaśnił, że zawsze dbano o posiadanie trzech ofert i nie pamięta, z jakich powodów akurat w tych przypadkach ich nie było.

Z wyjaśnień byłego Dyrektora – pełniącego obowiązki od 17 stycznia 2022 r. do 4 sierpnia 2023 r. – w odniesieniu do zamówień z tego okresu wynika, że nie wie, z jakiego powodu nie sporządzono zestawienia porównawczego minimum trzech ofert albo uzasadnienia powierzenia wykonania zamówienia danemu wykonawcy w przypadku ww. zamówień. Wyjaśnił, że odpowiedź na te pytania zawarta jest w dokumentacji lub udzielić jej mogą osoby, które bezpośrednio zajmowały się sprawą.

(akta kontroli str. 1891-1925, 3871-4055, 4123-4155, 4156-4160)

- realizacja lekcji historyczno-edukacyjnej w ramach projektu „Drużyna Inki” w 2024 r.¹²³

Asystent Prasowy Oddziału, sporządzający wniosek o udzielenie zamówienia na realizację lekcji historyczno-edukacyjnej w ramach projektu „Drużyna Inki” i Dyrektor Oddziału wyjaśnili zgodnie, że wykonawca, któremu zlecono zamówienie ma szerokie doświadczenie w pracy z dziećmi, umiejętność przekazywania wiedzy jako nauczyciel i doświadczenie zawodowe. Był również autorem koncepcji warsztatów.

---

¹²⁰ wartość zamówienia 44,5 tys. zł, wydatki – 42,3 tys. zł

¹²¹ Wydatki w kwocie 33,9 tys. zł.

¹²² Wydatki w kwocie 28,6 tys. zł oraz 27,4 tys. zł.

¹²³ Wydatki w kwocie 35,0 tys. zł.

W ocenie NIK wysyłanie zapytania ofertowego do trzech potencjalnych wykonawców, a następnie podejmowanie decyzji o udzieleniu zamówienia na podstawie otrzymania jednej lub dwóch oferty, tj. bez sporządzenia zastawienia porównawczego minimum trzech ofert różnych wykonawców było niezgodne z aktem wewnętrznym.

NIK zauważa również, że uzasadnienie wyboru wykonawcy powinno wskazywać na obiektywne przesłanki (np. jedyny wykonawca, przymus ustawowy) zastosowania trybu niekonkurencyjnego, co gwarantowałoby gospodarność i oszczędność w wydatkowaniu środków publicznych.

2. Przy udzielaniu zamówień i wydatkowaniu w latach 2022-2024 środków na realizację działalności Oddziału IPN w Gdańsk stwierdzono 171 przypadków (z 320 zbadanych¹²⁴) naruszenia zasady racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi, określonych w art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp, poprzez dokonanie wydatków na łączną kwotę 2.775,3 tys. zł z przeznaczeniem na realizację projektów, wystaw, benefisów, koncertów, tj.:

- projekt „Miś Wojtek” – 113,8 tys. zł¹²⁵ na produkcję 5.000 szt. pluszowych maskotek do wykorzystania w trakcie spektakli „Teatrzyk Misia Wojtka”, prowadzonych przez Biuro Przystanków Historia IPN oraz realizacja pięciu przedstawień teatralnych dla dzieci pt. „Historia Misia Wojtka” 8 grudnia 2023 r. w Sztumie oraz 20 listopada 2024 r. w Gdańsku;
- Kongres Pamięci Narodowej w Warszawie – 92,2 tys. zł w 2023 r.¹²⁶ m.in. na organizację stoisk oraz stworzenie dwóch aplikacji multimedialnych do realizacji stoisk, wynajem autokarów dla uczestników Kongresu, przygotowanie zestawów suchego prowiantu, wykonanie 5.000 szt. magnesów edukacyjnych;
- „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” – 393,4 tys. zł¹²⁷ na wydruk płyt typu dibond do stelaży wystawy, usługę nagrania i montażu filmu promującego wystawę, wykłady w ramach cyklu szkoleń dla nauczycieli, retusz i koloryzację wieloformatowych 60 fotografii archiwalnych, licencję na wykorzystanie fotografii oraz prezentację elementów immersyjnej multimedialnej wystaw;
- projektów związanych z postacią Danuty Siedzikówny „INKI” – łącznie 71,0 tys. zł¹²⁸ na współorganizację Biegowego Grand Prix Orunia im. INKI w 2022, 2023 oraz 2024 r., usługę hotelową 8-9 listopada 2022 r. dla edukatora prowadzącego zajęcia „Drużyna Inki”, zakup 100 szt. publikacji edukacyjnej pt. „Inka. Dziewczyna Niezłomna”, wynajem autobusu na

¹²⁴ 153 zamówienia w ramach badania projektów i 203 zamówienia, w ramach badania wydatków, z uwzględnieniem 61 zamówień pojawiających się w obu grupach oraz 25 zamówień w zakresie zawierania umów cywilnoprawnych.

¹²⁵ Trzy zamówienia na 104,3 tys. zł w 2023 r. i 9,5 tys. zł w 2024 r.

¹²⁶ 23 zamówienia.

¹²⁷ Trzy zamówienia na 20,0 tys. zł w 2022 r., 36,4 tys. zł w 2023 r. oraz 337,0 tys. zł w 2024 r.

¹²⁸ Dziewięć zamówień na 7,6 tys. zł w 2022 r., 9,4 tys. zł w 2023 r. oraz 54,0 tys. zł w 2024 r.

trasie Ostróda-Gdańsk-Ostróda oraz usługę cateringową dla grupy Polaków z Litwy w celu udziału w zajęciach „Drużyna Inki”, zrealizowanie 100 lekcji historyczno-edukacyjnych oraz 12 zajęć dla młodzieży w ramach projektu „Drużyna Inki”;

- Projektu „Kolęda Nadziei, Kolęda Przetrwania, Kolęda na inny czas” – 28,0 tys. w 2024 r.¹²⁹ na koncert „Kolęda obozowa” w wykonaniu Warszawskiej Orkiestry Sentymentalnej 28 grudnia 2024 r. w Parafii Rzymskokatolickiej św. Trójcy w Rypinie;
- Pomorski Kongres Pamięci Narodowej w Gdańsku w 2024 r. – łączne wydatki wyniosły 1.732,5 tys. zł¹³⁰;
- wystawa „Przekop Mierzei Wiślanej. Historyczna konieczność” – wydatki w 2022 r. w łącznej wysokości 30,5 tys. zł¹³¹;
- koncerty „Byśmy byli jedno” – wydatki w łącznej wysokości 90,2 tys. zł¹³²;
- Rodzinny Piknik Historyczny na terenie parafii Ojców Franciszkanów w Nowym Porcie – wydatki w 2024 r. w łącznej wysokości 19,4 tys. zł¹³³ dotyczące usługi gastronomicznej, przygotowania wystawy plenerowej, wykonania koszulek z nadrukiem wizerunku Jana Biangi i wynajmu ringu bokserskiego;
- obchody 100-lecia i 102-lecie istnienia Klubu Sportowego Gedania – wydatki w łącznej wysokości 61,1 tys. zł¹³⁴ na zakup usługi gastronomicznej oraz historycznych maskotek;
- wystawa „Miasto ruin – miasto nadziei. Gdańsk zniszczony – Gdańsk odrodzony” – wydatki w 2024 r. w łącznej kwocie 92,4 tys. zł¹³⁵;
- dwa benefisy przedstawicieli¹³⁶ opozycji antykomunistycznej – wydatki w łącznej wysokości 50,8 tys. zł¹³⁷ na usługę gastronomiczną podczas benefisu [...] ¹³⁸ oraz usługę konferansjerską oraz na zaproszenia, wynajem sali, tort oraz usługę konferansjerską oraz oprawę muzyczną podczas benefisu [...] ¹³⁹.

Na etapie poprzedzającym podjęcie decyzji o poniesieniu wydatków w związku z udziałem w powyższych projektach, czy organizacji wystaw, koncertów, benefisów itp. nie przeprowadzono udokumentowanej

---

¹²⁹ Jedno zamówienie.

¹³⁰ 109 zamówień.

¹³¹ Dwa zamówienia w 2022 r.

¹³² Dwa zamówienia - 51,2 tys. zł w 2023 r. oraz 39,0 tys. zł w 2024 r.

¹³³ Cztery zamówienia.

¹³⁴ Trzy zamówienia - dwa w 2022 r. na łączną kwotę 26,7 tys. zł oraz jeden w 2024 r. w wysokości 34,4 tys. zł

¹³⁵ Dwa zamówienia.

¹³⁶ Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

¹³⁷ Siedem zamówień - w 2022 r. – 15,3 tys. zł oraz w 2023 r. – 35,5 tys. zł.

¹³⁸ Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

¹³⁹ Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

weryfikację celowości ich organizacji oraz zasadności poniesienia z tego tytułu kosztów. Nie planowano także efektów oddziaływania tych wydarzeń na zmiany postaw i zachowań wśród docelowej grupy odbiorców i nie weryfikowano – po zakończeniu realizacji tych projektów – uzyskanych efektów.

Jak wyjaśnił Dyrektor Oddziału projekty wpisywały się w realizację ustawowych zadań IPN w obszarze edukacji publicznej, tj. art. 53 i 53a ustawy o IPN. Uzasadnienie celowości organizacji wymienionych projektów oraz konieczności poniesienia z tego tytułu wydatków – zgodnie z wyjaśnieniami – wynikało ze statutowej działalności IPN jako instytucji wyspecjalizowanej w dziedzinie pamięci narodowej i zobowiązanej do osiągania celów wskazanych w ustawie. W związku z powyższym na etapie poprzedzającym podjęcie przez Dyrektora Oddziału decyzji o realizacji wymienionych projektów, w ramach weryfikowania celowości ich organizacji i zasadności poniesienia z tego tytułu kosztów, za podstawowy element uznano realizację ustawowego obowiązku IPN, którego nie mierzono efektem komercyjnym. Jak wskazał Dyrektor Oddziału, zasadność poniesienia kosztów zawsze motywowana była przekonaniem o celowości i konieczności realizowania statutowej misji IPN wśród społeczności obywateli w wymiarze lokalnym i szerszym, w celu przekazywania w różnych formach edukacyjnych komunikatu o wadze budowania wspólnoty opartej na wartościach wynikających z zachowania pamięci o niepodległościowym dorobku naszych rodaków oraz tradycji ich zmagania z totalitarnymi reżimami w walce o wolną Ojczyznę. Ocena celowości organizacji ww. projektów nie wiązała się w zasadniczy sposób z kwestią przewidywania skali pobytu, trudnego do oszacowania na etapie planowania działań, a prowadzone działania edukacyjne miały dwa równoległe wymiary oddziaływania – bezpośredni (bieżący) i pośredni (długofalowy). Ponadto wskazał, że weryfikacja osiągniętych efektów również była kilk wymiarowa: rezultat bieżący – interakcja z uczestnikami wydarzenia w postaci pytań, rozmowy edukacyjnej, wspólnego poznawania historii, interesowania odbiorcy materiałem informacyjno-edukacyjnym oraz rezultat długofalowy – trudny do precyzyjnego, bieżącego zmierzenia, widoczny w postaci efektu ilościowego po miesiącach czy nawet latach prowadzonej aktywności merytorycznej przez IPN.

Z wyjaśnień Dyrektora Oddziału w odniesieniu do Pomorskiego Kongresu Pamięci Narodowej wynika, że celowość organizacji oraz zasadność poniesienia kosztów z tytułu przygotowania tego Kongresu wynikała z realizacji ustawowych działań i zadań IPN. Ponadto wyjaśnił, że efektów realizacji Kongresu nie planowano mierzyć według kryteriów komercyjnych, a wśród uczestników kongresu zamierzano uzyskać efekt utrwalając wagę budowania polskiej wspólnoty opartej na wartościach wynikających z zachowania pamięci o niepodległościowym dorobku naszych Rodaków oraz tradycji zmagania z totalitarnymi reżimami w walce o wolną Ojczyznę. Dyrektor

Oddziału zauważył również, że frekwencja wyniosła ok 5.100 odbiorców na miejscu, w tym ponad 4.000 dzieci i młodzieży.

Naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej wyjaśnił, że wszystkie ww. wydarzenia wpisywały się w ustawowe zadania IPN dotyczące edukowania społeczeństwa, co – w jego ocenie – uzasadnia celowość ich realizacji i ponoszenia kosztów. Ponadto wskazał, że efektem prowadzenia działań edukacyjnych było upowszechnianie znajomości historii Polski wśród społeczeństwa oraz budowanie postaw patriotycznych. Jednocześnie zwrócił uwagę, że edukacja z założenia ma charakter misyjny, więc przynosi rezultaty w dłuższej perspektywie i są one trudne do zmierzenia.

Były Dyrektor, w okresie od 17 stycznia 2022 r. do 4 sierpnia 2023 r., wyjaśnił, że decyzja o poniesieniu wydatków na projekty związane z postacią Misia Wojtki, Danuty Siedzikówny „Inki”, Kongres Pamięci Narodowej „Historia mówi przez Pokolenia” w Warszawie, Szlak Nadziei. Odyseja Wolności wynikała przede wszystkim z ich edukacyjnego charakteru, a weryfikacja celowości ich organizacji zawarta jest w dokumentacji towarzyszącej przedsięwzięciu.

Ponadto z wyjaśnień Dyrektor Oddziału, Zastępcy Dyrektora Oddziału i Naczelnika Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej w Gdańsku wynika, w odniesieniu do:

- dwóch beneficjów zorganizowanych przez Oddział, że wydarzenia te wypełniają ustawowe zadanie IPN dotyczące prowadzenia działalności związanej z upamiętnianiem historycznych wydarzeń, miejsc oraz postaci zasłużonych w dziejach walk i męczeństwa Narodu Polskiego;
- organizacji wystawy „Przekop Mierzei Wiślanej. Historyczna Konieczność”, że wystawa ta wpisuje się prowadzenie działalności edukacyjnej i wystawienniczej przez IPN. Wskazali także, że wystawa ta przedstawiała kwestie sowieckiej grabieży majątku po II wojnie światowej, narzucanie Polsce granic i instrumentalne traktowanie przez Związek Radziecki, przybliżała postać wybitnego polityka II Rzeczypospolitej Polskiej Eugeniusza Kwiatowskiego, który jako Delegat Rządu ds. Wybrzeża tuż po II wojnie światowej postulował przekop Mierzei Wiślanej w okolicach Krynicy Morskiej;
- obchodów rocznicy powstania Klubu Sportowego Gedania, że zrealizowane wydatki wpisywały się w działalność edukacyjną IPN – maskotka była ściśle związana w wystawą o Gedanii, zrealizowaną przez Oddział IPN w Gdańsku i była materiałem promocyjno-edukacyjnym uświadomującym i zachęcającym dzieci i młodzież do zapoznania się z historią Polaków zamieszkujących przez II wojnę światową Wolne Miasto Gdańsk;
- koncertów „Byśmy byli jedno”, że wydatki poniesiono w celu realizacji ustawowych zadań IPN, tj. popularyzacji najnowszej historii Polski i edukowania społeczeństwa. Ponadto wskazali, że w sprawie

- przewidywanych efektów działania mamy do czynienia z elementami długofalowego budowania postaw tożsamościowych w lokalnych społecznościach poprzez nagłaśnianie w formie wydarzenia kulturalnego wagi historycznych wydarzeń i roli bohaterów w budowaniu przywiązania do wartości patriotycznych opieranych na wzorcach z przeszłości Polski;
- wystawy „Miasto ruin – miasto nadziei. Gdańsk zniszczony – Gdańsk odrodzony”, że wystawa ta wypełnia zadania ustawowe prowadzenia działalności edukacyjnej, podejmując ważny dla Gdańska temat wojennej tragedii i zniszczenia architektury oraz tkanki miejskiej w wyniku działań Niemców i Sowietów. Wskazali także, że ze względu na misyjny charakter edukacji nie weryfikowano osiągniętych efektów, ale ekspozycja cieszyła się wielkim zainteresowaniem odbiorców, zarówno mieszkańców Trójmiasta jak i turystów;
  - Rodzinnego Pikniku Historycznego, że było to wydarzenie o charakterze edukacyjnym i patriotycznym, w którym wzięło udział kilkaset osób w każdym wieku, a ze względu na misyjny charakter edukacji nie ma możliwości weryfikacji osiągniętych efektów w krótkiej perspektywie czasowej.

(akta kontroli str. 1849-1866, 1912-3692, 3971-4160)

NIK nie podziela powyższych wyjaśnień. Mając na względzie zasady gospodarowania środkami publicznymi, określone w art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, w tym uzyskiwanie najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalny dobór metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, na etapie poprzedzającym podjęcie decyzji o poniesieniu wydatków związku z udziałem w powyższych projektach, czy organizacji wystaw, koncertów, benefisów itp. należało przeprowadzić udokumentowaną weryfikację celowości ich organizacji oraz zasadności poniesienia z tego tytułu kosztów. Wydatkowanie tak dużych środków publicznych wymaga – w ocenie NIK – rzetelnego planowania efektów oddziaływania tych wydarzeń na zmiany postaw i zachowań wśród docelowej grupy odbiorców i weryfikowania – po zakończeniu realizacji tych projektów – uzyskanych efektów.

3. W żadnym z badanych 64 zamówień, których wartość przekraczała 10,0 tys. zł, ale była niższa niż 130 tys. zł netto Oddział IPN w Gdańsku nie korzystał z platformy przetargowej ipn.logintrade.pl., co było działaniem nierzetelnym. Korzystanie z platformy przetargowej dostępnej pod adresem: <https://ipn.logintrade.net/rejestracja/ustawowe.html> wiązało się z opłacaniem przez Centralę IPN abonamentu miesięcznego. Platforma ta umożliwiała ogłoszenie oraz prowadzenie postępowań o zamówienie publiczne o wartości poniżej 130 000,00 zł (netto).

Jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Oddziału ww. narzędzie wykorzystano w 2023 r. do udzielenia jednego zamówienia poniżej 130 tys. zł, które nie było objęte badaniem.

W ocenie NIK niestosowanie powyższego narzędzia w bieżącej działalności IPN pomimo ponoszenia nakładów na jego utrzymanie jest działaniem nierzetelnym.

(akta kontroli str. 3971-4003)

4. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego¹⁴⁰ na realizację usługi pt: Aranżacja, montaż, demontaż i obsługa strefy wystawienniczej „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” w 2024 r. przeprowadzone było z naruszeniem zasady zachowania uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców. opis przedmiotu zamówienia, stanowiący załącznik nr 1 do specyfikacji warunków zamówienia (dalej: „SWZ”) sporządzono nierzetelnie i niezgodnie z wymogami art. 99 ust. 1-5 Pzp, gdyż nie zawierał on istotnych informacji mogących mieć wpływ na sporządzenie oferty przez potencjalnych wykonawców, tj. m.in.:
- nie zapewniono wykonawcom – przed upływem terminu składania ofert - możliwości dokonania wizji lokalnej miejsca, w którym miał zostać zrealizowany przedmiot zamówienia, tj. multimedialna, immersyjna wystawa;
  - nie dołączono do SWZ planów budynków/ obiektów/ pomieszczeń, w których miała być realizowana wystawa lub nie zapewniono wykonawcom (po uzgodnieniu z właścicielem/zarządcą tych obiektów, gdzie miało odbyć się wydarzenie, tj. Centrum Wystawienniczo-Kongresowym AMBEREXPO w Gdańsku) możliwości samodzielnego kontaktu w celu zebrania niezbędnych dla przygotowania oferty informacji;
  - w SWZ nie zawarto żadnych informacji o:
    - 1) rodzaju przyłączy i mocy zasilania dostępnego w miejscu wykonania multimedialnej immersyjnej wystawy;
    - 2) wymiarów pomieszczeń, w tym ich wysokości w miejscu wykonania multimedialnej immersyjnej wystawy;
    - 3) przyjętych w obiekcie (miejscu w miejscu wykonania multimedialnej immersyjnej wystawy) zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego i BHP;
  - nie przewidziano możliwości udostępnienia materiałów dotyczących wystawy (filmy, animacje, pliki dźwiękowe, efekty, lektor) przed terminem składania ofert, tak by zapewnić potencjalnym wykonawcom równe szanse i możliwość rzetelnego przygotowania ofert.

W załączniku nr 1 do SWZ (Opis przedmiotu zamówienia)¹⁴¹ przewidziano, że Wykonawca dokona montażu (ustala harmonogram prac) wszystkich

---

¹⁴⁰ Nr OVIGd-280-6/24, skutkującym wydatkiem w kwocie 329,2 tys. zł.

¹⁴¹ W punkcie „Przygotowanie i montaż”.

elementów wystawy w przestrzeni wystawienniczej zgodnie z projektem Zamawiającego (zał. 1 fot. 2A) (w tym przeprowadzi wizję lokalną, testy i wprowadzi ewentualne poprawki oraz uruchomi wystawę) w terminie nie później niż 2 godz. przed inauguracją otwarcia 20 listopada 2024 r. o godz. 10.00, tj. uruchomi wystawę do godz. 8.00 dn. 20 listopada 2024 r. oraz do godz. 8:30 w dniu 21 listopada 2024 r. Ponadto, w ww. dokumencie wskazano także, iż materiały dotyczące wystawy w postaci filmów i animacji wyświetlanych na ekranach, pliki dźwiękowe, w tym lektor i efekty, w postaci pojedynczych plików wav, plików mappingu globusa oraz aplikacji sterującej zostaną udostępnione Wykonawcy po zawarciu Umowy. Z ustaleń kontroli wynika, że dopiero po skompletowaniu wszystkich ww. materiałów możliwe było wykonanie tzw. miksu immersyjnego w specjalistycznym studio nagraniowym, w którym znajdował się odpowiedni sprzęt i oprogramowanie do miksowania dźwięku. Uruchomienie wystawy miało nastąpić nie później niż dwie godziny przed inauguracją otwarcia wystawy, tj. 20 listopada 2024 r. o godz. 10:00. Montaż infrastruktury wystawy zaplanowano 19 listopada 2024 r. w przedziale od godz. 08:00 do 24:00. Zatem wykonawca miał osiem godzin na wykonanie miksu immersyjnego („ułożenia” filmów, animacji, dźwięków, muzyki pod kątem zastosowanej technologii nagłośnienia i procesora dźwięku immersyjnego) w specjalnym studiu oraz dostosowanie aplikacji sterującej w celu zsynchronizowania i bezawaryjnego funkcjonowania wszystkich multimediiów oraz stworzenia interaktywności z użytkownikiem.

Dokumentacja postępowania nie przewidywała możliwości dokonania wizji lokalnej miejsca, w którym ma zostać zrealizowane wydarzenie. Z ustaleń kontroli wynika, że dokonanie takiej wizji jest etapem absolutnie niezbędnym nie tylko dla prawidłowego wykonania zamówienia, ale także dla dokonania wyceny usług i rzetelnego przygotowania oferty przez potencjalnych wykonawców. Branżowe źródła specjalistyczne wskazują, że konkretne rozwiązania technologiczne dla projekcji dookólnej, z wykorzystaniem dźwięku immersyjnego (tj. system nagłośnienia, procesor dźwięku, liczba kanałów) dobiera się do konkretnego miejsca i rodzaju przestrzeni. Natomiast przeprowadzenie wizji lokalnej jest warunkiem niezbędnym dla właściwego przygotowania oferty na wykonanie tego typu wydarzeń.

Zastępca Dyrektora, zatwierdzający wniosek o udzielenie zamówienia, SWZ i podpisujący umowę, oraz Naczelnik Oddziału Biura Edukacji Narodowej, przygotowujący m.in.: opis przedmiotu zamówienia¹⁴² zgodnie wyjaśnili, że szczegółowe zapisy zawarte w opisie przedmiotu zamówienia zostały sformułowane na podstawie informacji otrzymanych z Biura Współpracy Międzynarodowej IPN¹⁴³ – twórcy wystawy. Wytyczne zawarte w opisie bazowały na koncepcji i doświadczeniach ww. Biura wynikających

---

¹⁴² Zgodnie z zarządzeniem nr 65/20 Prezesa IPN w sprawie udzielania zamówień publicznych w IPN opracowanie opisu przedmiotu zamówienia, zgodnie z art. 99-101 Pzp, należało do obowiązków wnioskodawcy, którym było Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej w Gdańsku.

¹⁴³ Dalej: „BWM”.

z wcześniejszych prezentacji wystawy, m.in. na Kongresach Pamięci Narodowej w Warszawie i Poznaniu które zostały lekko zmodyfikowane by umożliwić instalację wystawy w warunkach panujących w hali Amber Expo (m.in. określono potrzebę wybudowania dodatkowej konstrukcji zadaszającej przestrzeń wystawy). W związku z tym, iż OPZ bazował na powyższych wytycznych a kompletność konsultowano z BWM, uznano, iż przyjęte zapisy są wystarczające do przeprowadzenia postępowania przetargowego. Ponadto wskazali, że zainteresowani udziałem w postępowaniu wykonawcy mogli zwrócić się do Zamawiającego z wnioskiem o wyjaśnienie treści SWZ, a Zamawiający miałby obowiązek udzielić tych wyjaśnień i w razie potrzeby dokonać zmiany treści SWZ – takie wnioski nie wpłynęły.

Ponadto, jak podkreślił Zastępca Dyrektora Oddziału, z uwagi na to iż żaden z pracowników Oddziału nie posiadał specjalistycznej wiedzy w zakresie pozwalającym na opisanie przedmiotu zamówienia, oparto się na wzorze otrzymanym od zastępcy Dyrektora BWM w Centrali IPN, zmodyfikowanym jedynie na potrzeby Oddziału. Pozwoliło to na przygotowanie pełnej dokumentacji w tak krótkim czasie¹⁴⁴ (tworzenie opisu przedmiotu zamówienia od podstaw nie byłoby możliwe). Dyrektor wyjaśnił, że decyzję o możliwość prezentacji wystawy „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” w takcie Pomorskiego Kongresu Pamięci Narodowej podjęto dopiero w połowie października 2024 r., po weryfikacji zapotrzebowania na szereg przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji w ramach Kongresu i środków niezbędnych na ich sfinansowanie. W związku z tym Zamawiający dopiero 25 października 2025 r. wszczął postępowanie w zakresie udzielenia ww. zamówienia.

(akta kontroli str. 3764-3769, 2776-3880, 3949-3970)

Zdaniem NIK powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Zamawiającym w ww. postępowaniu był Dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku i to on odpowiedzialny był za zapewnienie przeprowadzenia tego postępowania, w tym sporządzenie SWZ, zgodnie z przepisami prawa. Ponadto – w ocenie NIK – brak szczegółowych zapisów w opisie przedmiotu zamówienia, precyzujących zleconą usługę, w przeprowadzonym postępowaniu przetargowym skutkowały naruszeniem zasady równego traktowania wykonawców oraz konkurencyjności.

5. Dwóch zamówień na organizację obozów patriotycznych dla dzieci na terenie harcerskiej bazy obozowej „Nasiczne” w 2023 i 2024 r., w wyniku których poniesiono wydatki w wysokości 203,1 tys. zł, udzielono z naruszeniem § 3 ust. 1 pkt 1 zarządzenia w sprawie udzielania zamówień publicznych w IPN, który stanowi, że postępowanie o udzielenie zamówienia przygotowuje się

---

¹⁴⁴ Tj. wniosek o przeprowadzenie postępowania, opracowanie SWZ oraz ogłoszenie zamówienia nastąpiło 25.10.2024 r.

i przeprowadza w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców.

Podczas przygotowania ww. zamówienia w 2022 r. zwrócono się z zapytaniem ofertowym do trzech podmiotów¹⁴⁵, przy czym dwa z nich były ze sobą powiązane¹⁴⁶. W 2023 r. zwrócono się z zapytaniem ofertowym do trzech¹⁴⁷ powiązanych ze sobą podmiotów¹⁴⁸.

Asystent Prasowy Oddziału IPN w Gdańsku, koordynator organizacji obozu, wyjaśnił, że oferentów, do których skierowano zapytanie otrzymał z Biura Przystanków Historia IPN, a ze względu na uzyskane zapewnienie o rzetelności wybranych firm zwrócono się do nich o ofertę na organizację obozu. Ponadto wskazał, że [...] ¹⁴⁹cieszyła się bardzo dobrymi referencjami ze strony Biura Przystanków Historia IPN, dla którego organizowała obozy patriotyczne. Jak zauważył, w opinii podkreślano wysoki profesjonalizm wykonawcy oraz przygotowanie bogatego programu o tematyce historycznej. Podkreślił ponadto, że nie miał wiedzy o tym, kto zasiada w zarządzie poszczególnych fundacji, a żadne regulacje wewnętrzne nie nakładały obowiązku sprawdzenia takich powiązań.

Analogicznych wyjaśnień udzielił Dyrektor Oddziału.

Były Dyrektor - w zakresie udzielenia zamówienia w 2023 r. wskazał, że odpowiedź dotycząca wyboru oferentów zawarta jest w dokumentacji lub może jej udzielić naczelnik biura bezpośrednio realizującego zadanie.

(akta kontroli str. 1892-1911, 2145-2158, 4096-4122, 4123-4155)

OCENA CZĄSTKOWA

Struktura organizacyjna Oddziału IPN w Gdańsku była dostosowana do zakresu realizowanych zadań ustawowych i adekwatna do efektywnego osiągania założonych celów. Zlecenie usług osobom fizycznym odbywało się na podstawie umów cywilnoprawnych, w zakresie wynikającym z uzasadnionych potrzeb. Wydatki na podróże służbowe krajowe i zagraniczne ponoszono celowo i w sposób gospodarny. Rozliczenia delegacji dokonywano zgodnie z przyjętymi

---

¹⁴⁵ [...] Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

¹⁴⁶ Prezes zarządu [...] zajmował równocześnie miejsce w radzie [...], do której zwrócono się z zapytaniem ofertowym. Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

¹⁴⁷ [...] Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

¹⁴⁸ Prezesi zarządu [...] zajmowali równocześnie miejsce w radzie [...]. Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

¹⁴⁹ Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz.902) ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy. Wyłączenia dokonała Agnieszka Solecka – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku.

procedurami. Gospodarnie i prawidłowo dokonywano wydatków majątkowych. Korzystanie ze służbowych kart płatniczych było zgodne z przyjętymi regulacjami. Dyrektor Oddziału w realizował działania w ramach kontroli zarządczej, określił najważniejsze planowane zadania, cele oraz mierniki, których wykonanie monitorował.

Przy wydatkowaniu środków w wysokości 2.775,3 tys. zł na realizację działalności Oddziału IPN w Gdańsk stwierdzono przypadki naruszenia zasady racjonalnego gospodarowania środkami publicznym, określone w art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp. Ponadto 16 zamówień, w wyniku których poniesiono wydatki w wysokości 435,7 tys. zł, udzielono w sposób niezgodny z procedurami wewnętrznymi. Ponadto w jednym postępowaniu przetargowym (z trzech zbadanych zamówień udzielonych na podstawie Pzp) opis przedmiotu zamówienia, sporządzono nierzetelnie i niezgodnie z przepisami prawa, gdyż nie zawierał on istotnych informacji mogących mieć wpływ na sporządzenie oferty przez potencjalnych wykonawców.

Dwóch zamówień poniżej 130 tys. zł netto, w wyniku których poniesiono wydatki w wysokości 203,1 tys. zł, udzielono także z naruszeniem ww. zasady. W ramach udzielania zamówień nie korzystano z platformy przetargowej, opłacanej przez Centralę IPN, co było działaniem nierzetelnym.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	NIK nie formułuje uwag.
Wnioski	1. Zapewnienie wymaganych przez Prawo budowlane przeglądów budynków przez osoby posiadające uprawnienia w tym zakresie. 2. Zapewnienie prawidłowego prowadzenia książki obiektu budowlanego. 3. Zapewnienie wystawiania zleceń wyjazdów poza granice miasta będącego siedzibą oddziału IPN. 4. Przestrzeganie uregulowań wewnętrznych w zakresie udzielania zamówień publicznych, w tym w szczególności sporządzanie zestawienia porównawczego minimum trzech ofert różnych wykonawców albo uzasadnienia zasadności powierzenia wykonania zamówienia danemu wykonawcy, wskazującego na obiektywne przesłanki zastosowania trybu niekonkurencyjnego. 5. Opracowanie metod oceny spodziewanej rzeczywistej efektywności projektów, w których bierze udział Oddział IPN w Gdańsku, weryfikowanie celowości organizacji tych wydarzeń oraz zasadności poniesienia przewidywanych kosztów. 6. Sporządzanie opisu zamówienia uwzględniającego wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.

7. Udzielanie zamówień z zachowaniem zasady konkurencyjności oraz równego traktowania wykonawców.
8. Wykorzystywanie przy udzielaniu zamówień dostępnych narzędzi informatycznych, w tym platformy przetargowej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono i opatrzone podpisem własnoręcznym w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, 21 maja 2025 r.

Kontroler

Jacek Żmurko

Główny specjalista kontroli
państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

Tomasz Słaboszowski

/podpisano elektronicznie/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:

Dyrektor

Delegatury NIK w Gdańsku

/podpisano elektronicznie/